

NOWA

## RZECZPOSPOLITA

„Czas” na lewo, „Czas” na prawo

Piruet, battements i... pouczenia  
Przedziwne praktyki konserwatywne na „Czasie”

Zabierając przed kilkoma dniami na tym miejscu głos w smutnej sprawie zachwycania naszej publicystyki i narastającej z dnia na dzień fali plotek, oszczerstw i insynuacji w bezprzykładny sposób żerujących na czci jednostek i grup społecznych, pragnęliśmy nie tylko dać wyraz swemu oburzeniu, ale w pierwszym rzędzie zaalarmować opinię publiczną i skierować dyskusję prowadzoną gwoi uciesze nie liczonej gawiedzi — na tory bardziej właściwe.

Toteż nie zamierzamy bynajmniej polemizować na naszych łamach z tą kategorią ludzi, która umiejętność władania piórem wykorzystuje dla celów — powiedzmy ogólnie — bynajmniej niekulturalnych. Nie sposób jednak pomijać milczeniem tej bezprzykładnej wprost po-

wodzi inwektyw, od których w ostatnich właśnie dniach — niby na ironię — roją się szpalty pewnych pism stołecznych.

Palma pierwszeństwa w tej plejadzie przodowników obскурантизму, fałszu, zamroczenia i zakłamania przysługuje niewątpliwie piśmku tytułującemu się początkowymi literami alfabetu: ABC. Nie zamierzamy jednak dziś zajmować się rozświetlaniem mroków średniowiecza, przysłaniających horyzont myślenia nieopierzonych kierowników organu rzekomo „młodego pokolenia”.

Pragniemy natomiast zilustrować na konkretnych przykładach działalność innego pisma, które z racji długoletniego istnienia może łatwo uchodzić w opinii publicznej za pismo poważne, ba, zasługujące być może na zaufanie.

kluczającym partnerem, który w decydującej rozgrywce zagarnie łup.

## Bilans gierki

Kiedy się jednak okazało, że akcja „pod prąd” wymaga zbyt wielkich poświęceń, dużego nakładu energii i dobrej woli, a przede wszystkim całkowitej niezależności, pp. konserwatyści szybko zrejterowali, zawierając wygodny i gwarantujący

bezpieczeństwo układ z płk. Kocem, a później i jego następcą utrzymując pozory nieprzejmowanego stanowiska w stosunku do OZN.

Gra jednak szyta była grubym nićmi. Tajemnicą bowiem polisylna jest fakt, że pakt

nieagresji zawarty z „miarodajnymi czynnikami spośród sfer wpływowych” gwarantuje w ogólnym bilansie szereg korzyści. Więc kilka stanowisk w dyplomacji, więc bierny udział w wyborach samorządowych i do ciał ustawodawczych wyrażający się wcale poważną liczbą radnych, posłów i senatorów, więc kilka zaszczytnych stano-

(Dokończenie na str. 2-giej)

## Obawa przed reakcją polską

Gauleiter Forster — wezwany do Berlina  
Rozłam wśród gdańskich hitlerowców

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczypospolitej”)

GDANSK, 27.8. Ostatnie wypadki w Gdańsku odbiły się sze rokiem echem w Polsce, wywołując oburzenie i protesty szczególnie na Pomorzu. Sprawa zaprowadzenia ładu i bezpieczeństwa w wolnym mieście stała się problemem niezwykle ważnym i zawsze aktualnym.

Protesty te wywołały poważne odgłosy. Konsternacja ogarnęła Gdańsk i Berlin. Nagle wezwany został do Berlina „gauleiter” Forster, by zdać sprawę z ostatnich wypadków, a jak twierdzą koła narodowo-socjalistyczne, czeka go niejedna przykrość za to, że w chwili, kiedy kwestia Gdańska, zdaniem Berlina, nie jest jeszcze aktualna(!), szeregi narodowo-socjalistyczne w wolnym mieście dopuszczają się wystąpień, które w konsekwencji doprowadzają do reakcji społeczeństwa polskiego, przy czym specjalnie obawiają się tutaj reakcji względem mniejszości niemieckiej w Polsce.

Forster do Berlina wyjechał samolotem.

W tym samym dniu z Gdańska wyjechało 300 SS-manów na kongres do Norymbergi, by wzmoocnić tam straż osobistą „Führera”, oraz objąć szereg specjalnych stanowisk. Oddziały te pozostaną w Rzeszy dłużej okres czasu i przejdą tam specjalne przeszkolenie. Po powrocie oddziały te zostaną wyjęte spod dyspozycji Forstera i władz narodowo-socjalistycznych i będą stanowić kadry dyspozycyjne Berlina.

Odjazd Forstera odbył się w nadzwyczaj dziwnych okolicznościach. Mianowicie liczni hitlerowcy znaleźli w skrzynkach od listów ulotkę podpisaną przez „Prawdziwych narodowych socjalistów”. Ulotka ta zarzuca Forsterowi trwonienie grosza partyjnego oraz uzależnianie ruchu narodowo-socjali-

stycznego od spaczzonego narodowego socjalizmu w Berlinie i od przemysłu.

Na dowód uzależniania się od przemysłu podano właśnie wyjazd Forstera do Londynu w towarzystwie dyrektora naczelnego stożni gdańskiej, Noego. W ulotce podano, że koszty podróży do Londynu oraz koszty zakupionego tam samochodu wynoszą 54.000 guldenów.

Wszystkie te wypadki stanowią w kotłowniku narodowo-socjalistycznym poważne momenty zapalne.

Ocena sytuacji wykazuje po-

nad wszelką wątpliwość, że na rodowy socjalizm oraz Forster znalazł dostateczną ilość przeciwników i lada drobiazg może dziś doprowadzić do wybuchu. Z drugiej strony nie bez znaczenia jest niezadowolone Berlina z ostatnich pociągnięć Forstera i jego towarzyszy.

Jedno przy tym jest pewne, że zarysowujące się od dłuższego czasu różnice w łonie narodowego socjalizmu w Gdańsku znalazły już swoje odbicie w ulotce, że ukryta opozycja przeszła już do ataku. (T.K.)

## Po 25 latach na bruk!...

Dramat polskiego robotnika  
maltretowanego przez rozbestwioną Niemkę

POZNAN, 26. 8. (sp) Niebywały wypadek wydarzył się w majątku ziemskim Szkudła, stanowiącym własność Niemki Eleonory Langendorffowej, w pow. jarocińskim.

Posprzeczawszy się z robotnikiem Michałem Wasilewskim, 40-proc. inwalidą wojennym, który w majątku Szkudła pracował od 25 lat — Niemka, właścicielka majątku zwolniła go z pracy, a następnie wniosła do sądu skargę o eksmisję. Po uprawomocnieniu się wyroku komornik sądowy przeprowadził eksmisję, wynosząc wszystkie rzeczy Wasilewskiego do okolicznego rowu.

W czasie eksmisji syn Langendorffowej pod groźbą natychmiastowego zwolnienia z pracy zakazał wszystkim robotnikom majątku udzielania noclegu rodzinie Wasilewskiego. Wskutek tego Wasilewski z żoną i sześciorgiem dzieci musiał spędzić szereg nocy pod gołym niebem. Na pokrycie kosztów sprowadzenia lekarza do chorego syna Wasilewskiego oraz przewiezienia go do szpitala i na pokrycie kosztów eksmisji

Langendorffowa zajęła Wasilewskiemu drzewo opałowe.

Wasilewski zwrócił się do starosty jarocińskiego, prosząc go o pomoc. Starosta udzielił Wasilewskiemu odpowiedzi, że kwota 43 zł, jaką otrzymuje tytułem renty winna mu wystarczyć na opłacenie mieszkania, oraz utrzymanie i ubranie rodziny. Krótko, wyraźnie... bez komentarzy.

W całej okolicy zapanowało ogromne oburzenie. Robotnicy cichaczem pomagali nieszczęśliwemu inwalidzie, nie może to jednak zastąpić stałego zarobku. Toteż okoliczne społeczeństwo porównując położenie i prawa Polaków w Niemczech z bezceremonialnością i nieludzką Langendorffowej spodziewa się, że majątkowi Szkudła ulegnie poza innymi majątkami ziemskimi, znajdującymi się w rękach niemieckich, w pierwszym rzędzie parcelacji. Oburzenie ludności polskiej jest tym więcej usprawiedliwione, że Wasilewskiego wyrzucono po 25 latach pracy na bruk nie z powodu przestępstwa, ale dlatego, że nie pozwolił Niemce szarpać swej godności.

## Impotencja wpływów

Chodzi — jak się czytelniczy zapewne domyślają — o „Czas”.

Warszawski organ konserwatystów zamieścił „z przykrością i całym szacunkiem” dla swego znakomitego kolegi wileńskiego („Słowo” wileńskie) wzmiankę, w której oświadcza, iż bynajmniej nie solidaryzuje się ze stanowiskiem, zajętym przez p. Cat-Mackiewicz w sprawie polityki zagranicznej. Bo właśnie „Czas” jest wręcz innego zdania, bo właśnie sądzi, iż linia wytyczna naszej polityki zagranicznej jest celowa, konsekwentna i ze wszechmiar uznania godna.

Oczywiście! Trudno bowiem komuś, kto od roku zabiega o skromne bodaj miejsce przy okrągłym stole obrad — zając na raz dwuznaczne stanowisko. Gra była prowadzona zbyt kunsztownie, aby ją można jednym nieopaczny pociągnięciem pióra doszczętnie zburzyć.

Bo to jest tak.

Pp. zachowawcy zdają sobie doskonale sprawę z tego, że po tencjał ich wpływów moralnych wśród szerokich sfer społeczeństwa jest zbyt nikły, aby mogli oni jakąkolwiek rolę odegrać w życiu publicznym. Usiłują więc być owym przystojniwym języczkiem u wagi,

## Klucz w rękach opozycji

(h) W niedługim czasie nastąpić mają wybory samorządowe i OZN, jak również poszczególne drobne ugrupowania polityczne rozpoczęły już gorączkowe przygotowania w „terenach”.

Ośrodek zainteresowania jednak leży gdzie indziej. Cztery wielkie niezależne stronnictwa: Ludowe, Pracy, Narodowe i PPS nie zajęły jeszcze stanowiska wobec wyborów — nie wypowiedziały się, czy wezmą w nich udział. Gdy to nastąpi, dowiemy się, czy i w jakich ewentualnie blokach pójdzie do wyborów tzw. „opozycja”. Innymi słowy — czy olbrzymie rzesze społeczeństwa wezmą udział w akcji wyborczej.

Przypuszczalnie NKW Stron. Ludowego, zbierając się 27 bm., w sobotę określi stosunek ludowców do wyborów. W najbliższym czasie uczynią to prawdopodobnie i pozostałe stronnictwa. Wówczas dopiero rozpocznie się, ewentualnie, w kraju pełny sezon polityczny. Na razie, wszystko jest

jeszcze w zawieszaniu.

Stanowisko sanacji i związanych z nią grup jest bowiem jasne: wezmą udział w wyborach. To nie wymaga komentarzy. I nie tu leży punkt ciężkości. O rozwinieciu się kampanii wyborczej do samorządów, co będzie mieć niemałe znaczenie, przede wszystkim orientacyjne, w sprawie przyszłych wyborów do parlamentu — rozstrzygnąć uchwały wspomnianych wyżej czterech stronnictw.

Klucz sytuacji znalazł się tym sposobem w rękach opozycji. Jest to rzecz niezwykle charakterystyczna i od czasu pamiętnego „plebiscytu milczenia” przy wyborach w r. 1935, najważniejsza może w naszej polityce wewnętrznej.

Dowodzi to bowiem raz jeszcze i ponad wszelką wątpliwość, że ośrodek dyspozycyjny społeczeństwa pozostał nadal w rękach stronnictw niezależnych o ustalonej linii politycznej i zdecydowanym programie ideowym.



# Nie ma „kleski urodzaju” bo północ musi wyżywić południe

Alarmistyczne głosy o tzw. „klesce urodzaju” w Europie coraz bardziej ustępują miejsca opinii, że rozgłos w tej dziedzinie spowodowany był przez czynniki spekulacyjne, pragnące jedynie zarobić na tym kosztem naturalnie szerokich rzesz rolników w krajach, nastawionych na produkcję i eksport zbóż.

Zapanowała nawet na pewien czas panika, spotęgowana jeszcze gwałtownym spadkiem cen żyta i pszenicy, sięgającym jeśli np. chodzi o rolniczy rynek polski do 8 złotych za pszenicę i 6 złotych na quintalu żyta.

Tymczasem nadchodzą do nas coraz bardziej uspokajające wieści, że świetny urodzaj zbóż chlebowych zaobserwowano jedynie w krajach północnych, spowodowany zresztą ciepłym latem tegorocznym. Natomiast kraje południowo-europejskie oraz w ogóle południowe odczuły w bieżącej kampanii znaczne zmniejszenie zbiorów, niż w czterech ostatnich latach. Fakt ten świadczy, że dla krajów rolniczych środkowej Europy a więc i dla nas kleska tzw. „urodzaju” jest nieporozumieniem, albowiem w miarę orietowania się rządów i sfer gospodarczych w państwach, w których zbóża w tym roku nie obrodziły zwiększy się eksport i nadwyżki zbożowe będą wywiezione. Tym samym sprawa podwyżki cen zbóż na rynku europejskim staje się aktualna. Decyduje tu, jak zresztą we wszystkich dziedzinach prawo popytu i podaży. Z każdym dniem popyt na żyto i pszenicę wzrasta. Biuletyny giełdy zbożowej - towarowej wskazują też stopniowo choć bardzo jeszcze powolne zwyżkowanie cen, które nagłe i tak horendalnie spadły w sierpniu r. b. poniżej wszelkiej kalkulacji.

Pierwsze jaskółki poprawy w rolnictwie przyniosły nam wiadomości, że kraje bałkańskie, Italia i Hiszpania dotknięte zostały kleską nieurodzaju zbóż chlebowych.

Nie chcąc więc importować zbóż po niskich cenach, nie przyznają się jeszcze do nieurodzaju. Tym nie mniej stosują u siebie wiele zarządzeń, które wyraźnie potwierdzają to zjawisko. Np. Mussolini wydał rozporządzenie, zarządzające dodawanie do maki chlebowej 20 proc. domieszki kukurydzy, nie usprawiedliwiając to zarządzeniem, nie brakiem maki pszennej i żytniej, lecz poczynieniem zapasów zimowych. Tym nie mniej agenci włoscy w sposób dyskretny skupują zboża na rynkach zagranicznych. Między innymi i Polska dostarczała w tym mie-

siacu Italii blisko 1.000 ton nowego żyta po cenie 70 lir za kwintal tj. po 19,60 złotych, a więcej drożej niż kształtują się ceny na rynku krajowym. Transakcji tej dokonał Związek Gospodarczy Spółdzielni Rolniczo-Handlowych.

W świetle tych faktów widzimy, że i dla rolnictwa polskiego nadchodzi pomyślniejszy okres czasu, następuje nawrót do cen z lipca r. b. i nawrót do opłacalności rolniczej. Alarmistyczne głosy ustąpić muszą jaśniejszej przyszłości.

## „Nauczyciele w liczbach” Nowa publikacja statystyczna

W cyklu prac referatu statystycznego min. WR i OP redagowanych przez dra Mariana Falskiego, ukazała się nowa obszerna publikacja pt. „Nauczyciele w liczbach” (liczebność, cechy osobowe, zatrudnienie, uposażenie) 1938. Skład główny Nasza Księgarnia, Warszawa, ul. Świętokrzyska 18.

Publikacja, poprzedzona krótkim

wstępem, zawiera tablice ilustrujące w przekroju r. 1935 — 36 liczbę nauczycieli różnych rodzajów szkolnictwa, wiek nauczycieli, stan cywilny, stanowisko i charakter służby, wykształcenie, rodzaju udzielanej nauki, język ojczysty i wyznanie, stan rodzinny, miejsce urodzenia i miejsce pracy, obciążenie pracą i uposażenie, rok rozpoczęcia pracy, awanse.

## Panom z „ABC”

Prawie sześć tygodni czekało „ABC” na okazję zaatakowania „Nowej Rzeczypospolitej”. Po odpowiedzi, jaką udzielił mi temu pismu w związku z jego niezwykle obroną twórcy Berezy p. Leona Kozłowskiego („Nowa Rzeczypospolita” nr 104 z dn. 16 lipca br.) zaczął ten organ nabierać wody do ust i zanie mował...

Wreszcie sposobność się zdarzyła. Dostarczył jej autor artykułu zamieszczonego w śródowym numerze naszego pisma, którym, jak to zaznaczyliś

my jest „jeden z przywódców ruchu ludowego”. Artykuł ten po traktowany został przez ABC jako „szkodliwa akcja „morżowych” publicystów”, a „Nowa Rzeczypospolita” z powodu jego umieszczenia zaawansowała do roli... obrończyni masonerii...

Kwitujemy zarówno w swoim, jak i autora artykułu imieniu, niewybredny ten atak. Zajmiemy się nim z braku miejsca innym razem. Czekaliśmy sześć tygodni, mogą więc panowie z „ABC” poczekać kilka dni.

## Zmarł Teodor Axentowicz

Zmarł wczoraj w Krakowie jeden z najwybitniejszych malarzy polskich Teodor Axentowicz urodził się w r. 1859 w Brasowie na Węgrzech. Po studiach w Monachium i Paryżu, od r.

1887 był profesorem, a następnie dziekanem i rektorem Krakowskiej Akademii.

Obrazy Axentowicza znajdują się we wszystkich niemal muzeach, zbiorach państwowych oraz prywatnych w Polsce i za granicą.

Sp. Axentowicz odznaczony był komandorią orderu Polski Odrodzonej i posiadał francuskie palmy akademickie.

## Giełda zbożowo-towarowa

Ogólny obrót na zebraniu giełdy zbożowo-towarowej wynosił 2.551 ton. W tym: pszenicy 90 ton, żyta 955 ton, jęczmienia 150 ton, owsa 25 ton — tendencja spokojna; maki pszennej 538 ton, maki żytniej 474 ton — tendencja ożywiona. Nasłona — tendencja spokojna; pastewno i inne — tendencja spokojna.

Ceny należy rozumieć za 100 kg w handlu hurtowym parytet wagon Warszawa. Ceny maki: pszennej, żytniej i ziemniaczanej, rzepakowej i sruki podane są łącznie z workiem. Pszenica jednolitą nową 23,25, żyta 1 stand. nowa 16,00, jęczmienia 1 stand. nowa 16,00, owsa: 1 stand. 17,00, 2 stand. 16,00, 3 stand. 14,75. Mąka pszenna gatunek I wyciągowa 40,00, gat. II-A 37,00, gat. I-A 35,00, gat. II 29,00, gat. II-A 24,00, gat. III 19,00. Mąka żytnia: gat. I 26,50, razowa 19,00, gat. II 18,00. Mąka ziemniaczana „Superior” 33,00. Otreby pszenne: grube z przem. stand. 12,50, 2. z przem. stand. 11,50, mialkie z przem. stand. 11,50; żytnie z przem. stand. 9,50. Groch Victoria z work. 28,00. Wyka o-zima 73,00. Rżepak oz. 45,00, jary z workiem 44,00. Rżepak oz. z work. 44,00. Mak nieb. z work. 68,00. Konieczna: biała surowa z work. 210,00, biała bez kaniarki z work. 250,00. Inka: karna z workiem 80,00. Makuchy: lina 20,00, rzepakowe 13,00, sruł sojowy z work. 23,75. Ziemniaki jadalne 5,00. Słoma: żytnia pras. 4,50, żytnia luzem 5,00. Słano: pras. I nowe 7,50, pras. II nowe 5,50.

Ceny należy rozumieć za 100 kg w handlu hurtowym parytet wagon Warszawa. Ceny maki: pszennej, żytniej i ziemniaczanej, rzepakowej i sruki podane są łącznie z workiem. Pszenica jednolitą nową 23,25, żyta 1 stand. nowa 16,00, jęczmienia 1 stand. nowa 16,00, owsa: 1 stand. 17,00, 2 stand. 16,00, 3 stand. 14,75. Mąka pszenna gatunek I wyciągowa 40,00, gat. II-A 37,00, gat. I-A 35,00, gat. II 29,00, gat. II-A 24,00, gat. III 19,00. Mąka żytnia: gat. I 26,50, razowa 19,00, gat. II 18,00. Mąka ziemniaczana „Superior” 33,00. Otreby pszenne: grube z przem. stand. 12,50, 2. z przem. stand. 11,50, mialkie z przem. stand. 11,50; żytnie z przem. stand. 9,50. Groch Victoria z work. 28,00. Wyka o-zima 73,00. Rżepak oz. 45,00, jary z workiem 44,00. Rżepak oz. z work. 44,00. Mak nieb. z work. 68,00. Konieczna: biała surowa z work. 210,00, biała bez kaniarki z work. 250,00. Inka: karna z workiem 80,00. Makuchy: lina 20,00, rzepakowe 13,00, sruł sojowy z work. 23,75. Ziemniaki jadalne 5,00. Słoma: żytnia pras. 4,50, żytnia luzem 5,00. Słano: pras. I nowe 7,50, pras. II nowe 5,50.

**VICTORIA** Marszałkow. 106  
Pocz. 4, 6, 8, 10  
W NIEDZ. 12 I 2 ULG. PORANKI

**„Ten, którego ukochałam”**  
Sylvia Sidney — George Raft

## Giełda pieniężna

DEWIZY: Holandia 290,60; Berlin 213,00; Bruksela 89,65; Gdansk 100,00; Helsinki 11,44; Kopenhaga 115,75; Londyn 25,92; Mediolan 28,00; Montreal 5,29 1/2; Nowy Jork 5,30 3/4; Nowy Jork (kabel) 5,30 7/8; Oslo 130,20; Paryż 14,54; Praga 18,50; Sztokholm 153,07; Tel Aviv 52,90; Zurych 121,65; Marka niemiecka srebrna 94,50.

PAPIERY PROCENTOWE: 3 proc. poz. prem. lzw. I em. 85,00, II em. 83,50; 3 proc. poz. prem. lzw. serlowa I em. 94,80, I em. 93,75; 4 proc. państw. poz. prem. dolar. 42,75; 4 proc. poz. konsol. 67,50; 4 i pół proc. poz. wewn. państw. 67,38; 5 proc. konwers. 70,00, (drobne) 69,50; 5 proc. poz. kolejowa konwers. (drobne) 67,00; 8 proc. L. Z. ziemskie dolar. gwar. kupon 39,49; 4 T pół proc. L. Z. ziemskie seria V 65,63, (drobne) 66,00; 5 proc. L. Z. Warszawa (1933 r.) 73,20.

AKCJE: Bank Polski 125,00, (imienne) 124,00; Wegiel 35,00; Lipop 89,25; Medyjełow 17,00; Ostrowiec ekskursja 64,75; Żyrardów 61,00.

## OGRÓD ZABAW „100 POCIECH”

Zygmuntowska 1, tel. 10-41-28

Niedziela 28 sierpnia br. o godz. 6.15 i 10.30 wiecz.  
Bezpłatnie na otwartej scenie ogrodowej

Światowej sławy bas-baryton

**PAWEŁ**

## — PROKOPIENI —

MARIA CHMURKO SEKA znakom. ta monologistka

DUO SŁAW tańce charakterystyczne

JERZY SULIMA piosenkarz

O godz. 12 w południe WIELKA ZABAWA DLA DZIECI

Grzeczne dzieci otrzymają upominki

Wejście do ogrodu 25 gr.

Dzieci i szeregowi 15 gr.

## Piruet, battements i... pouczenia

(Dokończenie ze str. 1-ej)

wisk w zarządach okręgowych obozu. Jeśli do tego dodamy ów „specjalny numer niemiecki” mający się ukazać w październiku, a wnoszący do cało-

kształtu osiągniętych zdobyczy wcale... niepoślednie wartości, to saldo na korzyść pp. konserwatystów wypadnie z całą pewnością dodatnie.

## Zarobek mimochodem

Nadto memoriał opracowany przez grono najwybitniejszych liderów domaga się wprowadzenia w życie specjalnego dekretu umarzającego zobowiązania w stosunku do państwa, wynikłe z tytułu zaległości podatkowych.

Przyjęcie tego postulatu byłoby — wedle słów jednego z przewodców stronnictwa zachowawczego — największym sukcesem w dotychczasowej

działalności konserwatystów.

Nie należy zaś zapominać, że ludzie zgrupowani dokoła „Czasu” zdążyli od chwili zjazdu w Nieświeżu przejść poprzez wszystkie szczeble organizacyjne BBWR i tym samym do bogatych doświadczeń zdobytych przed wojną przysporzyć cenne nauki udzielane przez takiego mistrza „wiedzy podziemnej” jakim jest p. W. Sławek.

## Taniec wśród... koneksji

Tak więc „Czas” udrapowany w toż obrońcy cnot narodowych potępia z jednej strony burzycieli porządku publicznego i z mentorską powagą naucza maluczkich o konieczności kroczenia w jednym szeregu z wielkimi demokracjami zachodu, z drugiej zaś w cyniczny sposób prowadzi targi o „miejscie wśród rządzących”, naigrawa się ze zdobyczy światła pracy, sprzedaje za miskę socznic niedawnych towarzyszy od wspólnego warsztatu politycznego, kupczy przekonaniem, z zawrotną szybkością zmienia niewzruszalne zasady i zabiegając na przemian o względy Berlina, Kwirynału, utrzymując miłe stosunki z domem Habsburgów, Burbonów i rodzi na b. króla Alfonsa XIII marzy... o tronie na zamku warszawskim, wyprowadza z heraldyczną pedanterią prawa książąt krwi do korony polskiej, która niby meteor zabłysła na gruzach spopielałej demokracji.

Rozbrajający w swej bezgranicznej naiwności panowie projektory „Czasu” i s-ka nie chcą

zrozumieć, że myślą, czują i żyją kategoriami dawno przebrzmiałymi, że ośmieszają dobrą pamięć ich nielicznych zasłużonych przodków, że dzień dzisiejszy przekreśla potrzebę ich istnienia, a zbliżające się wielkimi krokami wielkie jutro wykreśli ich w ogóle z pracowiska postępu, jako nikomu niepotrzebne, dziwaczne i śmieszne pośrednictwo, jako nieużyteczny, zrujnowany sprzęt zerujący na zdrowym, młodym i twórczym organizmie.

**Za 2 zł. miesięcznie**  
masz „Nową Rzeczypospolitą”  
codziennie w domu

**TEATR MALICKIEJ**  
Karowa 18, tel. 529-99

CO WIECZÓR O GODZ. 8.15

W NIEDZIELE I ŚWIĘTA

o 4.15 I 8.15.

**NA FALI ETERU**

Kasa czynna od 11 rano cały dzień  
oraz „Orbis”, aleja Jerozolimska 39

## Restauracja Kawiarnia Dancing **DOLINA SZWAJCARSKA** SZOPENA 3 Wejście bezpł.

Uwaga! Od 4 bm. przygrywa 10-osobowa orkiestra jazzowa pod dyr. kompozytora LEWANDOWSKIEGO.  
Uroczy zakątek Warszawy. Ceny b. niskie. Łóżaki. Otw. od 10 — 23 r.

**IMPERIAL**  
Marszałkowska 56 p. 5-7-9  
**ŻYCIE WE DWOJE**  
„Live, Love Learn”

**RIALTO** P. 6, 8, 10  
Najweselejsza komedia Stolicy  
**„Blond niebezpieczeństwo”**  
GINGER ROGERS

**ATLANTIC** Chmielna 33  
P. 4, 6, 8, 10  
**BITWA**  
na  
**BROADWAY’U**

**KINO SOKÓŁ** P. 50  
MARSZAŁKOWSKA 69  
**MOJA MAŁENKA**  
**WIELKA MIŁOŚĆ BETHOVENA**  
Harry Baur

**Kino Studio**  
Chmielna 7 Nowy Świat 23/25  
Dziś por. 1, 3. Ceny miejsc popularne  
Czarująca ZARAH LEANDER  
w swej najlepszej kreacji  
w filmie  
**LA HABANERA**  
pocz. godz. 5, 7, 9

**BALTYK** p. 5, 7, 915  
Eleanor Powell  
Nelson Eddy  
w czarującej komedii  
**ROSALIE**

**CENY FILHARMONIA**  
Pocz. 6, 8, 10  
gr. 75  
zł. 1.-  
Nieusprawiedliwiona  
godzina

**ADRIA** NASZE STAŁE CENY  
Wierzbowa 7 balkon 1 part.  
P. 6-8-10 75 gr 1 zł  
**PATROL NA PUSTYNI**  
Victor Mc Laglen i Borys Karloff

**KINO FLORYDA**  
Żelazna 61 p. 4, 6, 8, 10  
Ceny od 54 gr  
Przy drzwiach zamkniętych  
i Rycerze stepu

**KOMETA** Chłodna 49  
**GASPARONE**  
i rewia

**COLOSSEUM** P. 4, 6, 8, 10  
Niedz. 12 i 2 poranki  
PIERWSZA TARZANKA  
EGZOTYCZNA PIĘKNOŚĆ  
**DOROTHY LAMOU**  
w filmie  
**MIŁOŚĆ W DŻUNGLI**

**KINO TON** Puł. wska 39  
p. 515 715 915  
**PIERWSZY POCAŁUNEK**  
**MAGICZNY KLUCZ**  
Borys Karloff

**CASINO** p. cz. 6, 8, 10  
**CZARDASZ**

**SFINKS** Senatorska 29  
pocz. 6, 8, 10  
**Klub Kobiet**  
w roli gł. Danielle Darieux  
Nasze ceny: 75 gr i 1 zł

**KINO EUROPA** p. 5, 7, 915  
Katarzyna Hepburn i Cary Grant  
w arcywesołej komedii  
**DRAPIEŻNE MAŁEŃSTWO**



# Gdy nauczycielstwo radzi... „Być, albo nie być” nauczyciela Garść uwag i refleksyj

W dniu dzisiejszym pod przewodnictwem prezesa Z. Nowickiego i przy udziale ok. 600 delegatów całej Polski rozpoczęły się obrady sprawozdawczego zjazdu Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Zbyt wiele refleksji nasuwa się na marginesie obecnej sytuacji szkolnictwa i nauczycielstwa, aby tegoroczne obrady najliczniejszej organizacji nauczycielstwa polskiego, można było pominąć milczeniem. Szereg palących postulatów, składających się na całokształt naszej kultury narodowej, a wymagających szybkich i radykalnych decyzji, zwykliśmy traktować na uboczu, załatwiać palliatywami, głosząc zarazem, że sprawy oświatowe obok zagadnienia obronności wysuwają się na czoło najdoiniejszych potrzeb państwowych.

## Trudno dostępny przywilej

Przeglądając dane statystyczne i wyniki żmudnych badań naukowych, dochodzimy do smutnego wniosku, iż zasięg oświaty, krzewionej przez szkołę powszechną wyraźnie maleje, a jej poziom się obniża. Dobra szkoła powszechna staje się przywilejem, trudno dostępnym ogółowi. Liczba szkół jednoklasowych, a więc najniższej zorganizowanych wzrosła w ciągu ostatnich pięciu lat z 43 procent ogółu szkół do przeszło 50 procent. W tym samym okresie czasu zmalała ilość szkół siedmioklasowych i łącznie z tym wzrósł procent uczniów kształcących się w tzw. jednoklasówkach.

Tak więc w dobie upowszechniania i demokratyzowania szkolnictwa staniliśmy w obliczu ponurego paradoksu: wyżej zorganizowane szkoły „powszechne”, gimnazja, licea i szkoły akademickie dostępne są (problematycznie) dla ludności miejscowej skupionej w większych ośrodkach, wieś zaś skazana na szkołę jednoklasową grzęźnie nadal w mroczkach analfabetyzmu względnie stoi przed straszliwym widmem analfabetyzmu powrotnego.

Pisaliśmy już na tym miejscu o tym, jak wygląda w praktyce sprawa udostępnienia szkolnictwa średniego dla szerokiego mas. Tysiące młodzieży odchodzi co roku od bram gimnazjalnych wobec braku budynków szkolnych, znikomej ilości etatów nauczycielskich, pomocy szkolnych etc. Bezpłatność nauczania stała się fikcją. Olbrzymia większość rodziców skazana jest, wobec zastraszającego braku miejsc w szkołach państwowych, na posyłanie swych dzieci do szkół prywatnych, w których przeciętna opłata miesięczna za samą tylko naukę wynosi 50 zł, nie licząc podręczników, pomocy naukowych, składek na różne organizacje, przepisowych mundurków itd.

## „Przerost frekwencji”

Katastrofalny stan budynków szkolnych, dotkliwy brak izb lekcyjnych jest m. in. powodem „przerostu frekwencji” polegającego na tym, iż w jednej salce, a raczej w małej ciśnień izdebce, korzysta z „dobrodziejstwa” oświaty nierzadko 70—90 dzieci.

Wiemy dobrze, jak w podobnych warunkach wyglądają owoce takiego nauczania, na jakie warunki skazane jest zdrowie fizyczne młodych pokoleń i nieustraszone, uciążliwa działalność nauczycieli, którzy po wyczerpanej pracy w szkole zmuszeni są spędzać nieliczne chwile odpoczynku w... kurnych chatkach chłopskich. A przecież niski wymiar uposażeń nauczycielskich sprawia, iż młodzież unika starannie zakładów kształcenia nauczycieli, przekładając pracę we wszelkich innych zawo-

dach nad szczytne powołanie wychowawcy narodu.

## Dobrze zasłużeni — źle traktowani

Na tle tych bynajmniej nie wesołych rozważań, opartych zresztą na oficjalnych publikacjach ministerialnych, sytuacja nauczyciela jest istotnie godna głębszego zastanowienia. Z jednej strony całe bez wyjątku społeczeństwo w pełni docenia doniosłą rolę nauczyciela w rozwoju naszego państwa i jego olbrzymi, nie dający się pomniejszyć wkład do ogólnej kultury narodowej. Nie poprzestając na ciężkiej, wymagającej codziennych olbrzymich i ofiarnych wysiłków pracy zawodowej, nauczyciel polski umiał w życiu publicznym zająć dominujące stanowisko.

Wyniki pracy społecznej nauczyciela najlepiej bodaj i najtrafniej oceniła armia, która przez usta swego naczelnego wodza stwierdziła, iż „nauczyciel dobrze zasłużył się państwu i wojsku polskiemu”. Wiemy skądinąd, iż akcja przysposobienia wojskowego młodzieży, doniosłe zagadnienie oświaty dla dorosłych, na leżyty rozwój organizacji społecznych, rolniczych, kulturalnych, gospodarczych itp. oparty jest w dużej mierze, a niekiedy i wyłącznie, na niestrudzonej, bezinteresownej pracy armii nauczycielskiej.

§ 51

Z drugiej zaś strony, studiując uważnie dzieje szkolnictwa w odrodzonej Polsce, z ubolewaniem stwierdzamy, iż sytuacja nauczyciela ulega systematycznemu pogarszaniu. Spada więc na przestrzeni lat dwudziestu skala zarobków, a co za tym idzie, obniża się poziom życia nauczyciela. Majoryzacja momentów politycznych w sprawach oświatowych była bezpośrednim powodem wprowadzenia sławetnego § 51, postrachu polskiej szkoły i... polskiej myśli pedagogicznej, który upoważnia władze do przenoszenia nauczyciela „dla dobra szkoły” (sic!) z jednego krańca Polski na drugi, nie rzadko w ciągu roku szkolnego, odrywając go od środowiska, szkoły, dzieci i rodziny.

Te same momenty polityczne sprawiły, iż dla dobra wyższych spraw rozdziela się małżeństwa nauczycielskie, skazując je na przymusową, skądinąd potępianą, długoletnią separację. A ileż to razy pionier kultury, wychowawca naszych dzieci, zmuszony jest odmówić — z braku środków — normalnej nauki... własnym dzieciom.

Toteż na tym większe uznanie zasługuje hart ducha i mrówcza pracowitość nauczyciela, który w warunkach podobnych umiał pokonać piętrzące się z dnia na dzień trudności.

## Pierwsi między równymi

Nie możemy wreszcie na tym miejscu powstrzymać się od jednej przykrej refleksji. Oto na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia przeróżne ugrupowania polityczne urządziły bezprzykładną licytację, prześcigając się nawzajem w różnych niewybrednych metodach i środkach, podważając tym samym kredyt moralny nauczycielstwa.

Mamy głębokie przeświadczenie, że smutny ten okres należy do bezpowrotnej przeszłości.

## Aleksander Kuprin nie żyje

MOSKWA 27.8. W Leningradzie zmarł, przeżywszy 67 lat, znany rosyjski pisarz przedwojenny Aleksander Kuprin, autor naturalistycznych powieści „Jama”, „Pojedynek” i in-

Nie wątpimy, że polski nauczyciel, który wygrał wojnę odpierając w krwawych bojach ataki barbarzyńskich najeźdźców, który w czasie pokoju stawiał popołu z najlepszymi synami ojczyzny trwałe zrebry Rzeczypospolitej — będzie umiał z każdej próby życiowej wyjść zwycięsko, uzyskując wśród szeregow kroczących na drodze ku prawdzie, postępowi i kulturze zasłużone miejsce pierwszego między równymi. W. B.

## Wielka mowa sir Simona Anglia ostrzega III Rzeszę Manewry floty brytyjskiej w... Scapa Flow (Telefonem od własnego korespondenta)

PARYŻ 27.8. Lanark — głucha miejscina w południowej Szkocji przechodzi od dnia jutrzejszego — jak piszą dzienniki — do historii — przez duże H. Wygłosi tam bowiem mowę

**Café Club**  
Oddział I  
Marszałkowska 150  
(dom Hersego)  
**DZIŚ OTWARCIE**

## Bulgaria idzie w ślady Śląska W szkołach męskich uczą mężczyzn

SOFIA, 27.8. Zgodnie z rozporządzeniem min. oświaty poczynając od bieżącego roku szkolnego w szkołach męskich Bulgarii uczyć będą tylko mężczyźni. Nauczycielki, które dotych-

## Przed wyborami do samorządu Konferencje, nowe pisma, narady

W Warszawie dają się odczuwać pierwsze przygotowania do bliskich wyborów samorządowych. W przyszłym tygodniu zapowiadana jest konferencja przedstawicieli klas. zw. zaw. dla omówienia taktyki przedwyborczej tych ugrupowań.

Narady przedwyborcze odbędą się również w najbliższych dniach w organizacjach rzemieślniczych. Charakterystyczną jaskółką przedwyborczą jest również zapowiedź rejestracji w komisariacie rządu dwu nowych wydawnictw codziennych jednego demo-

## Szkolenie pracowników dla COP

KRAKÓW, 27. 8. W związku z odczuwanym powszechnie brakiem wykwalifikowanych pracowników i przewidywanym w przyszłości wzrostem zapotrzebowania dla powstających obecnie zakładów przemysłowych COP wykwalifikowanych sił, wojewódzkie biuro Funduszu Pracy w Krakowie przystąpiło do opracowania programu szkolenia zawodowego bezrobotnych dla pokrycia istotnych potrzeb miejscowego rynku pracy.

Pierwsza część tego programu obejmująca zawody wymagające natychmiastowego uzupełnienia, była przedmiotem narad komisji doradczej wojewódzkiego biura Funduszu Pracy w dn. 22 bm. Na zebraniu tym omówiono szczegółowo potrze-

polityczną min. skarbu sir John Simon, a celem tej mowy jest — według prasy angielskiej — „po wstrzymanie miecza hitlerowskiego w chwili, gdy spaść ma na głowę znękanej Europy”. — Taką decyzję powziął wczoraj rząd brytyjski.

Mowa sir Simona uzgodniona została z Francją, co nastąpiło w ciągu nocnej konferencji odbytej w czwartek z ambasadorem francuskim w Londynie Corbin'em.

Rząd angielski doszedł do wniosku, że w III Rzeszy dokładnie tak samo, jak pod koniec panowania Wilhelma II wzięła

górę partia wojenna. Ona to pcha Hitlera do wojny. Wskazują na to obecne manewry, stanowiące zręczne zamaskowanie powszechnej mobilizacji, oraz rokowania henleinowców z Pragą prowadzone właściwie przez Berlin i co do których lord Runciman nabrał przekonania, że są one tylko pretekstem do rozpętania nowej pożogi wojennej w Europie.

Wskazują na to wreszcie nad ludzkie wysiłki dyplomacji niemieckiej, zmierzające do rozbicia sojuszu francusko - angielskiego.

Otóż Anglia zdecydowała się ostrzec niemiecką partię wojenną, że atak na Czechosłowację spowoduje automatycznie przystąpienie Anglii i Francji do wojny. Do decyzji tej skłoniły także rząd angielski złudzenia berlińskie, że jednak W. Brytania nie wtrąci się do nowej krwawej zawieruchy w Europie.

Ale słowa słowami — a czyni czynami. Toteż niezależnie od mowy sir Simona rząd angielski powziął postanowienie zmobilizowania całej armady morskiej W. Brytanii na wodach Scapa Flow (wyspy szkockiej Mainland).

Scapa Flow to symboliczna, a zarazem historyczna dla Niemiec nazwa, w zatoce tej bowiem zniszczona została w r. 1918 cała niemiecka flota wojenna...

A ponieważ obecne „manewry” niemieckie trwać mają trzy miesiące — więc demonstracja morska Wielkiej Brytanii trwać będzie nie trzy miesiące, lecz... 12 tygodni, a to „żeby nie drażnić Berlina”, jak piszą z humorem angielskie dzienniki.

Takie są wiadomości nadeszłe dziś z Berlina. Zbyteczną jest rzeczą podkreślać ich wymowę, jest to wymowa faktów, więc komentarze mogłyby tylko osłabić znaczenie obecnej przełomowej chwili. Nasuwają się różne wnioski, głównie dla tych, którzy znanym strusim zwyczajem grzebią swoje głowy w piasku. (A)

## 18 spraw o obrazę Narodu

Sygnalizują o charakterystycznej statystyce procesów wynikłych na tle prowokacyjnych wystąpień Niemców woj. zachodnich. Jak się okazuje w ciągu ostatniego kwartału wytoczono 18 spraw z art. 142 k. k. o obrazę Narodu polskiego oskarżonym niemieckiej narodowości.

**D z i ś** **LANGNER**  
otwarcie  
Winiarni i Restauracji  
ul. MARSZAŁKA FOCHA 10  
Wykwintna Kuchnia — najlepsze Wina

*Przedwzrostem krzyż się nie bój*  
**Konserwa**

Rząd tyłem się odwrócił od niej z miną sroga, lecz ona nie straciła przez to na humorze. — Bo TYŁ ma przed oczyma, a wie, że TA DROGA w każdej chwili z powrotem do łask wrócić może.

GRYF



## Za kulisami Opery

# Trudności przed sezonem operowym

## Czy pracownicy zespołów dojdą do porozumienia z dyrekcją

Jak nas informują pracownicy zespołów operowych, w ostatnich dniach między nowymi dzierżawcami Opery warszawskiej, pp. Falkowskim i Dołyckim a przedstawicielami pracowników Opery toczyły się układy, mające na celu zawarcie nowych umów zbiorowych. Układy te nie doprowadziły do pozytywnych rezultatów. W dniu 24 bm. zerwano pertraktacje w sprawie umowy zbiorowej dla członków chóru i baletu. Przyczyną rozbiicia układów są tendencje nowej dyrekcji Opery, mające na celu czynienie dalszych oszczędności na placach pracowników, które w ciągu ostatnich lat były systematycznie obniżane i obecnie znajdują się w wielu wypadkach poniżej minimum egzystencji. Dlatego też przedstawiciele pracowników do magali się utrzymania zarobków na dotychczasowym poziomie oraz gwarancji, że nie będzie przeprowadzania redukcji personelu.

W sprawie plac dla chórzystów układy rozbiły się z tego powodu, że dyrekcja, godząc się na minimum plac w wysokości 200 zł miesięcznie, odmówiła uznania dotychczasowego

podziału pracowników na trzy kategorie (kat. I — minimum 230 zł, kat. II — 210 zł, kat. III — 200 zł), oraz nie zgodziła się na udzielenie gwarancji, że nie będą czynione redukcje.

Nie doszło również do porozumienia w sprawie wynagrodzenia za przedstawienia popołudniowe, gdyż dyrekcja wysunęła żądanie obniżenia tych wynagrodzeń o 50 proc. Wśród pracowników chóru i baletu, którzy odbyli 24 bm. w lokalu Związku Pracowników Teatralnych zgromadzenie — panuje duże rozgoryczenie z powodu stanowiska dyrekcji. W powyższych uchwałach upo-

ważniono przedstawicieli Związku do zajęcia zdecydowanego stanowiska, celem nie dopuszczenia do dalszego pogorszenia gwałtownych plac pracowników Opery. W podobny sposób przerwano rokowania z przedstawicielami orkiestry.

## W rocznicę „Cudu nad Wisłą” Obchód Str. Pracy w Krakowie

Dnia 15 bm. staraniem wojewódzkiego zarządu Stronnictwa Pracy w Krakowie, odbył się obchód rocznicy „Cudu nad Wisłą”.

## 0 podwyżkę uposażeń pracowników gm. nych i powiatowych

### Przed XXIV zjazdem Zw. Prar. Samorz. Terytorialnego

W Jaremczu na Pokuciu odbędzie się w dniu 3 września rb. ogólnokrajowy zjazd delegatów pracowników samorządu terytorialnego.

Na zjeździe poruszone będą sprawy zawodowe i samorządowe.

Ze sprawozdania z działalności Związku za r. 1937—38 wynika, że w tym czasie najwięcej wysiłku Zwią-

zek poświęcił sprawom znanych projektów ustaw pracowniczych. Dotychczas pracownicy samorządowi nie mają jeszcze uregulowanych swych praw i obowiązków. Projekty ustaw uchwalone w swoim czasie przez komisję sejmową, na skutek starań związków pracowniczych, cofnięto.

Miały one być wniesione w jesiennej sesji rz. rząd jednak nie wniósł tych ustaw. Wówczas sejm na ostatniej sesji nadzwyczajnej w lipcu rb. uchwalił rezolucję, wzywając rząd do wniesienia projektów ustaw na najbliższą sesję tegoroczną. Niewątpliwie zjazd zajął się tą sprawą.

Rok 1938 przyniósł rozwiązanie dwóch innych ważnych spraw dla pracowników samorządowych. Sejm w ustawie skarbowej uchwalił, że samorządy mogą nie pobierać podatku społecznego. Na tej podstawie większość samorządów już nie potrąca tego podatku lecz zwraca go pracownikom. Poza tym samorządy na skutek starań Związku, uzyskały prawo zapewnienia pomocy lekarskiej swym członkom we własnym zakresie. Wpłynęło to niewątpliwie na bardziej celowe wykorzystanie środków przeznaczonych na ten cel, z większą korzyścią dla pracowników.

Ponadto zjazd powołał uchwałę w sprawie budowy nowego domu w poczynkowem dla pracowników samorządu terytorialnego w Karpatach Wschodnich.

## Odczyt p. A. Hallerówny w Krakowie

Dnia 4 września rb. o godz. 16-ej odbędzie się w Krakowie w lokalu Stronnictwa Pracy (ul. św. Marka 5, II p.) odczyt p. Anny Hallerówny (siostry generała Hallera) na temat: „Rola kobiet w przyszłym ustroju społecznym”.

Wstęp wolny za imiennymi zaproszeniami, które codziennie wydaje sekretariat Str. Pr. w godzinach od 18 do 20-ej.

Po odczytaniu odbędzie się zebranie towarzyskie z „herbatką” za wstępem 30 gr.

## Ziemie Wschodnie czekają na kupców i rzemieślników!

Według zebranych danych przez Koło Młodych Towarzystwa Rozwoju Ziemi Wschodnich, w powiecie lubelskim odczuwa się wielki brak wykwalifikowanych kupców i rzemieślników.

W samym mieście Lubomlu, w za-

kresie handlu miałyby poważne szanse powodzenia bez większego wkładu gotówki 2 lub 3 sklepy hurtownicze z towarami różnego rodzaju, a zwłaszcza takimi, które stanowią zbitych okolicznych wsi.

W zakresie rzemiosła odczuwa się w tym mieście dotkliwy brak warsztatów prowadzonych przez dobrze wykwalifikowane jednostki. W każdej chwili pracę może znaleźć: 1 krawiec, 1 szewc — specjalista damskiego obuwia, 1 zdun, 1 fryzjer i 2 kowali.

## 28 września proces dra Jedlińskiego

LWÓW, 27.8. Sąd apelacyjny we Lwowie wyznaczył na dzień 28 września termin rozprawy apelacyjnej przeciwko Wiktorowi Jedlińskiemu, członkowi rady naczelnej i wiceprezosa Stronnictwa Ludowego w Jarosławiu.

Jedliński od czasu aresztowania go w nocy 20 sierpnia ub. roku pozostaje w areszcie śledczym, w więzieniu przemyskim. W czerwcu odbyła się

przeciwko niemu rozprawa w sądzie okręgowym w Przemyśle, zakończona wyrokiem skazującym go na 18 miesięcy więzienia. Obecnie Jedliński wniósł zażalenie z powodu nie wyznaczenia mu rozprawy apelacyjnej, a w wyniku tego zażalenia sąd apelacyjny zawiadomił dnia 22 sierpnia obrońców oskarżonego o terminie procesu.

Jedliński pozostaje w więzieniu z powodu podniesionych przez prokuratora możliwości wpływania na świadków. Charakterystycznym dla tej sprawy jest, iż w pewnej części prasy ukazały się wiadomości, jakoby sąd oddał wniosek obrony wypuszczenia Jedlińskiego na wolność za kaucję. Informacje te niezgodne z prawdą są rozpowszechniane widocznie w jakimś określonym celu. Sąd dotychczas w postanowieniach utrzymania aresztu śledczego nigdy nie wysuwał obawy ucieczki, obrona więc nigdy nie proponowała zwolnienia za kaucję.

## Dodatkowe pociągi dla wracających z Zakopanego i Helu

Licząc się z dużym napływem pasażerów, spowodowanym masowym powrotem z wyjazdów letnich z powodu rozpoczynającego się niebawem nowego roku szkolnego i powodzią w górach warszawska dyrekcja kolejowa zwiększyła do najwyższego dopuszczalnego obciążenia składki pociągów, idących z gór i wybrzeża morską do Warszawy.

Oprócz tego odchodzić dotychczas tylko w dni przedświąteczne o godz. 14 m. 20 z Warszawy do Gdyni pociąg pociągowy tzw. „Strzała Bałtycka”, będzie kursował, poczynając od 29 bm. do 4 września włącznie codziennie i poczynając od 30 bm. do 5 września włącznie będzie przybywał do Warszawy na dworzec Główny o g. 6 m. 53.

Codziennie poczynając od 26 bm. do

## Prenumerata „NOWEJ RZECZPOSPOLITEJ” Kosztuje mies. tylko 2 zł

## 5 ofiar katastrofy autobusowej pod Gdynią

GDYNIA, 27.8. Wczoraj na szosie między Myszowem a Tuchowem, wydarzyła się katastrofa autobusowa.

Autobus miejskiego towarzystwa komunikacyjnego w Gdyni wskutek uszkodzenia kierownicy wpadł na drzewo, ulegając niemal kompletnemu rozbitiu.

Jeden pasażer i konduktor autobu-

su zostali ciężko ranni. Odwieziono ich do szpitala w Gdyni. Trzech pasażerów leży rannych.

## LEKARSKIE

SPECJALNA przych. dla chorych na  
**PLUCA** PRZESWIETLENIE  
W-wa. Marszałkowska 49; tel. 9.00-09,  
godz. 10-13-7 (0011)

DR. J. FAJNCYN LESZNO 36  
w dziedzinie dr. zęb.  
wenerologiczne, płciowe, skórne  
W LECZNICY, LESZNO 27 (0020)

Dr. med. A. LESZCZYŃSKI  
wenerologiczne, płciowe, skórne  
CHMIELNA 33 (dom kina Atlantydy)  
przyjmuje od 9 r. do 8 wiecz. w Lecznicy, Marińska 9 godz. 4-5. (0019)

Wenerologiczne, skórne, płciowe  
**Lecznica Pl. 3 Krzyży 9**  
róg Wspólnej od 9 rano do 8 wiecz.  
KOBIECY PRZYJM. LEKARKA

Przychodnia specjalna dla chorych na  
**PLUCA I SERCE**  
SENATORSKA 28-30. Rentgen. Odma  
szczeniowa. Elektrokardiograf. Prześwie  
tlenia płuc i serca. Wczuwania na mia  
sło. TEL. 5-93-33. (100)

## Za ukrywanie „arsenału” broni skazano Niemca na 1 rok więzienia

POZNAN, 27. 8. (sp) Donosiliśmy swego czasu o wykryciu „arsenału” broni w zagrodzie Niemca Leo Zieske w Chmielnikach pod Brzozą, w pow. bydgoskim. Po ukończeniu śledztwa Zieske stanął przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy.

Przed sądem tłumaczył się Zieske tym, że broń i amunicję pozost-

awił w jego zagrodzie oddział „Grenzschutzu”, cofający się przed napierającymi oddziałami powstańców wielkopolskich. Poza tym Zieske powoływał się na to, że liczy obecnie 71 lat i cierpi na brak pamięci z powodu starości.

Prokurator przypominał, że po zajęciu miejscowości przez wojska polskie ogłaszano, że należy w przepisany termin oddać wszelką broń. Obecny wiek oskarżonego nie ma znaczenia, albowiem obowiązek zwrotu broni istniał już przed 20 latami. Poza tym broń (granaty ręczne, karabiny, bagnety i amunicja) były tak ukryte, że właściciel gospodarstwa musiał ją co pewien czas widzieć.

Sąd skazał Leo Zieskego na jeden rok więzienia. Niemiec zapowiedział apelację.

## Gdzie najdrożej i najtaniej w Polsce?

Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego koszty utrzymania w lipcu rb. były najwyższe w Chmielnie, Piotrkowie i w Łodzi; najniższe zaś w Baranówcach, Tarnopolu, N. Sączu i Grodnie.

## Imprezy sportowe na Targach Wschodnich

Rokrocznie w ramach Targów Wschodnich organizowane są liczne imprezy sportowe. Stosownie do tej tradycji i w roku bieżącym dnia 4-go września odbędzie się III Ogólnopolski samochodowo - motocyklowy zjazd gwiazd do Lwowa, organizowany przez klub sportowy Zw. Strzelecki we Lwowie. Uczę-

stnicy tego zjazdu wezmą udział w defiladzie przez teren Targów Wschodnich. Dnia 11 września br. odbędzie się 100 kilometrowy bieg kolarski, organizowany przez łódzki okręgowy Związek Kolarski. Start i linia hionofowa tego biegu wyznaczona została przed budynkiem zarządu Targów Wschodnich.

## PRZY CIERPIENIACH

watrobę, żołądka, nerek, kiszki SOK Świętojańskiego Ziela  
Mag. E. Góbieca — Warszawa, Miodowa 14, Apteki i Drogerie.



# Tajne instrukcje gdańskie

## Traktowanie Polaków na równi z Żydami

### Broń i amunicja dla 25.000 ludzi

Poznański „Nowy Kurier“ donosi, że:

W Gdańsku odbyły się odprawy kierowników szturmówek, na których zalecono dalszą walkę z Polakami. Wydano następujące instrukcje:

- 1) Bojkot sklepów polskich, na równi z żydowskimi.
- 2) Niepodtrzymywanie stosunków towarzyskich z Polakami.
- 3) Wypowiedzenie Polakom lokatorów lub sublokatorów mieszkań.
- 4) Prowadzenie najszerzej propagandy przeciwpolskiej.

Urzednikom zalecono stała pamięć, że Polaków należy traktować jako element niepożądany w Gdańsku narówni z Żydami.

Rewelacje o tajnej radiostacji, która m. in. podaje, że od 1933 r. w Gdańsku zginęło bez śladu 2.327 osób, a 8.449 znalazło się w obozach koncentracyjnych wywołały zamiast zaprzeczenia, gorączkowe poszukiwania winnych wydania tych wiadomości.

Ujawnienie listów ludzi zaginionych w Gdańsku i zamkniętych w więzieniach niemieckich, ujawnienie tajemnicy o wywiezieniu archiwum gdańskiego, a wreszcie wydanie osobom postronnym okólnika, zalecającego traktowanie Polaków jako obywateli uciążliwych, oraz wydanie tajemnicy o transportach broni, jakie nadeszły do Gdańska — potraktowano jako „tajemnice urzędowe“.

Najusilniej poszukuje się sprawy udzielenia informacji o transportach broni.

W Gdańsku, wobec tych informacji, w tej chwili znajduje się 416 karabinów maszynowych lekkich, 14 ciężkich, oraz blisko 30.000 karabinów ręcznych. Jest ekwipunek na 25.000 osób, ręcznych granatów całej masy, wystarczająca ilość amunicji do karabinów ręcznych i maszynowych.

„To, że udało się nam otrzymać te liczby — pisze „Nowy Kurier“ — to właśnie najlepszy dowód, iż ruch narodowo-socjalistyczny doszedł do

statu przeżarty, że wielu jest niezadowolonych z poczynąń narodowo-socjalistycznych. I że tylko potrzeba bodźca, by wszyscy masowo stanęli w walce z przemocą narodowo-socjalistyczną“.

Wnioski te pokrywają się w zupełności z obserwacjami naszego korespondenta w dzisiejszej depeszy z Gdańska.

Wnioski te pokrywają się w zupełności z obserwacjami naszego korespondenta w dzisiejszej depeszy z Gdańska.

## Chińczycy atakują

### Walki z partyzantami pod Szanghajem

### Protest St. Zjednoczonych w Tokio

SZANGHAJ, 27.8. Japońskie natarcie na północnym brzegu rzeki Huangho zakończyło się niepowodzeniem. Na froncie Jangtse pod Kiukiang oddziały chińskie rozpoczęły przeciwnatarcie zdobywając górę Tintse-Szan stanowiącą kluczową pozycję strategiczną na tym odcinku.

W rejonie Szanghaju toczą się nieustanne walki z oddziałami chińskich partyzantów, którzy przecięli ostatnio zupełnie komunikację miasta z prowincją.

W piątek rano samoloty japońskie próbowały dokonać nowego nalotu na Kanton. Chińska artyleria zentłowa ogniem zaporowym nie dopuściła samolotów japońskich do centrum miasta. Wojskowi obserwatorzy cudzoziemscy konstatują, że w ciągu ostatnich tygodni chińska artyleria przeświadczyła wykazuje coraz bardziej rosnącą sprawność i celność.

Ambasador St. Zjednoczonych w

Tokio złożył rządowi japońskiemu notę, wyrażającą najenergiczniejszy sprzeciw oraz oburzenie opinii publi-

## Gdy brak tematów i... dowcipów

### Odświeżane wiadomości „Nowej Rzeczpospolitej“ ratują prasę z kłopotów

Dzisiejsza prasa poranna przynosi dwie sensacyjne wiadomości z Sowietów.

Wiadomość pierwsza donosi, że Stalin tego lata nie opuścił Moskwy i obawiając się zamachu nie wyjechał na urlop do swej rezydencji na Kaukazie w okolicach Soczi.

Wiadomość druga mówi, że Lindbergh zwiedzi ośrodki i bazy sowieckiego lotnictwa wojenskowego.

Stwierdzamy, że:

Wiadomość pierwsza pojawiła się na łamach „Nowej Rzeczpospolitej“ już 21 maja r. b. „Po rozstrzelaniu Jenukidze — Stalin nie może się pokazać w Gruzji. Specjalne „terytorium urlopowe“ pod Moskwą“ (Korespondencja własna z Londynu).

Wiadomość druga ukazała się w „Nowej Rzeczpospolitej“ 17 bm. pt. „Nieoficjalny ambasador St. Zjednoczonych“ „Tajemnica lotu pika Lindbergha“. Lotnicy „szlak polarny“

## Daladier panem sytuacji we Francji

### Za fikcję utrzymania „frontu ludowego“

### lewica zgadza się na przedłużenie czasu pracy

PARYŻ 27.8. Konflikt, jaki powstał między większością stronnictw „frontu ludowego“ i Generalną Konfederacją Pracy a premierem Daladierem z powodu jego niedzielnej mowy w sprawie 40-godzinnego tygodnia pracy zbliża się ku likwidacji. Przebieg dnia wczorajszego wskazuje, że likwidacja ta zakończy się całkowitym zwycięstwem premiera. Wczoraj obradowały najważniejsze grupy „frontu

ludowego“, odbyło się też posiedzenie tzw. delegacji lewicy.

Posiedzenie frakcji radykalnej po wysłuchaniu exposé premiera Daladiera zakończyło się jednomyślnym uchwaleniem mu votum zaufania. Daladier z naciskiem podkreślił, że nie dąży do naruszenia dotychczasowego ustawodawstwa socjalnego, nie może jednak pozostać obojętnym tam, gdzie zbyt sztywne postanowienia ustawy utrudniają należyte funkcjonowanie przedsiębiorstw pracujących dla obrotu państwa. W szczególności chodzi mu o zwiększenie czasu pracy w tej dziedzinie do 2.200 godzin rocznie, przy czym godziny dodatkowe będą oczywiście płacone według wyższej stawki niż normalna, dotycząca 40-godzinnego tygodnia pracy, ale zato pracodawca będzie mógł wprowadzić je bez specjalnych bardzo skomplikowanych formalności.

Ogólną uwagę kół politycznych zwrócił przemówienie Bluma na posiedzeniu frakcji socjalistycznej. Wskazywał on na niebezpieczeństwa sytuacji zewnętrznej, z których wyciągnął ten wniosek, że partia socjalistyczna, czuwając nad ścisłym stosowaniem ustaw socjalnych, nie powinna jednak utrudniać zadania obecnego rządu.

Niemniej pomyślny dla rządu był wynik obrad delegacji lewicy. Po ożywej dyskusji postanowiono wystąpić do premiera przedstawicieli z zażądaniem, jakie są jego plany w dziedzinie ustawodawstwa społecznego oraz co do terminu podjęcia prac parlamentarnych. Daladier ponowili zapewnienia uszanowania dotychczasowego ustawodawstwa społecznego, co się zaś tyczy otwarcia parlamentu oświadczył, że nastąpi ono w terminie konstytucyjnym tj. z końcem października.

Ostateczny bilans dnia wczorajszego jest tego rodzaju, że Daladier nie cofnął się ani w jednym punkcie z dotychczasowej swojej pozycji, widoczne natomiast jest, że stronnictwa lewicy, pragnąc ratować bodaj fikcję istnienia „frontu ludowego“ i dlatego nie będą czynić rządowi większych trudności.

1.XI rb.

### Polska skasuje delegację w Genewie

Jak się dowiadujemy, skasowanie stałej delegacji polskiej przy Lidze Narodów w Genewie nastąpi 1 listopada br., tj. po tegorocznej jesiennej sesji Rady Zgromadzenia Ligi.

## Nowy manewr czy ryzyko rozpacz?

### Nagłe zaostrzenie sytuacji w Sudetach

### Prowokacyjny rozkaz Henleina

PRAGA, 27.8. O nastrojach panujących obecnie w Czechosłowacji świadczą najlepiej fakt, że piątkowa prasa czechosłowacka przyniosła obszerny artykuł poświęcony zagadnieniu obrony przeciwlotniczej w razie niespodziewanego nalotu niemieckiego. Rząd czeski i społeczeństwo zachowują zupełny spokój mimo, że nerwy napięte są do ostatniości.

Niemiecka partia sudecka wydała wczoraj rozkaz polecający członkom stronnictwa korzystanie z broni palnej „do obrony koniecznej przeciwko atakom terrorystów marksistowskich“. Rozkaz kończy się zaleceniem nie przekraczania ustawowych warunków i granic. Odezwa ta skoniiskowana natychmiast ujawniła istotne tendencje henleinowskie.

W kołach czeskich panuje przekonanie, że odezwa ta została wydana nie w pełni w ścisłym porozumieniu z Berlinem i stanowiąc jawne podżeganie ludności sudeckiej do buntu jest zapowiedzią otwartej walki bojówek henleinowskich z rządem.

Konsekwencje tej odezwy mogą być w swych skutkach wprost nieobliczalne. Rząd czechosłowacki opublikował już zdusi w zarodku wszelkie próby rozpętania rewolucji w republice.

W dalszym ciągu odbywają się narady nad statutem narodowościowym przy czym, jak utrzymują, lord Runciman otrzymał wczoraj plan maksymalnych koncesji ze strony Pragi.

W dniu wczorajszym nadeszły tu wiadomości o tajnym posiedzeniu organizacji bojówkowej Niemców sudeckich „Freiwilliger Grenzschutz“ w Budziejowicach. Na zebraniu tym rozpatrywano problem inwazji niemieckiej i wyznaczono członkom szturmówek funkcje, jakie ich w tym wypadku czekają. Omawiano m. in. szczegółowo kwestię pomocy dla wojsk niemieckich w szczególności dla oddziałów, które lądować będą przy pomocy spadochronów oraz plan blokady i niszczenia dróg w celu niedopuszczenia posiłków czeskich, zdążających z zewnątrz kraju.

Według otrzymanych wiadomości rząd niemiecki dokonał oficjalnego demarche w kilku stolicach europejskich, oświadczając, że życzy sobie wprowadzić pokój oraz spokojnej likwidacji zagadnienia sudeckiego, ale w razie przeciągnięcia się rokowań zmuszony będzie do przeprowadzenia postulatów Henleina wszystkimi siłami.

Demarche wyraża zapatrzywanie, że

króć ten nie będzie uważany za atak na Czechosłowację. Jest niezwykle charakterystycznym, że demarche tego rządu niemieckiego nie uczynił w Paryżu.

Ambasadorowi niemieckiemu w Moskwie oświadczył Litwinow w odprawie na powyższe demarche, że w razie napadu na Czechosłowację Rosja Sowiecka pośpieszy jej z czynną pomocą. „Temps“ zamieszcza w związku z powyższym znamienne ostrzeżenie, w którym pisze m. in.: „Koła niemieckie popchnęłyby poważną omyłkę, gdyby chciały wierzyć, że stanowisko Anglii i Francji zmieniło się od pamiętnego dnia 21 maja r. b., że Niemcy w bliższej lub dalszej przyszłości będą mogli dokonać bezkarnie aktu gwałtu wobec Czechosłowacji i że inne mocarstwa odniosą się do tego obojętnie, a same Niemcy nie narażą się tym na poważne ryzyko.“

Wielu punktów miasta wybuchły pożary. Wiele sklepów i domów żydowskich spłonęło. Zdemolowano i spalono m. in. ogromny angielski sklep spożywczy. Arabowie zaatakowali również posterunek policji, lecz salwy zmusiły ich do odstąpienia. Jeden Arab został zabity, a jeden policjant arabski ciężko ranny.

Na drodze pomiędzy Jaffą a Jerozolimą zastrzelono 2 Żydów, a 7 zaś rannych, w tym jedną Żydówkę, która dopiero przed 24 godzinami przybyła do Palestyny z Austrii. Droga została zamknięta dla ruchu kołowego i obsadzona przez wojsko. Na ulicach Jaffy krąży czółgi oraz samochody pancernie.

Liczą się tu ogólnie z ponownym wybuchem rozruchów w całym kraju.

## Zemsta arabska za ostatnią masakrę

### Pogrom Żydów w Jaffie

JEROZOLIMA, 27. 8. Nowy wybuch bomby na rynku jarmazynowym w Jaffie, w wyniku którego 20 Arabów zostało zabitych, a przeszło 30 rannych — wywołał wśród ludności arabskiej olbrzymie wrzenie i żądze odwetu.

Tłumy Arabów ruszyły ulicami miasta, niszczyć i strzelać. Oddziały banków Barclaysa i Anglo-Palestyn-

skiego — stanęły w płomieniach. W kilku punktach miasta wybuchły pożary. Wiele sklepów i domów żydowskich spłonęło. Zdemolowano i spalono m. in. ogromny angielski sklep spożywczy. Arabowie zaatakowali również posterunek policji, lecz salwy zmusiły ich do odstąpienia. Jeden Arab został zabity, a jeden policjant arabski ciężko ranny.

Na drodze pomiędzy Jaffą a Jerozolimą zastrzelono 2 Żydów, a 7 zaś rannych, w tym jedną Żydówkę, która dopiero przed 24 godzinami przybyła do Palestyny z Austrii. Droga została zamknięta dla ruchu kołowego i obsadzona przez wojsko. Na ulicach Jaffy krąży czółgi oraz samochody pancernie.

Liczą się tu ogólnie z ponownym wybuchem rozruchów w całym kraju.

## Zakwaterowanie i wyżywianie turystów

### na IV-tych Targach Północnych w Wilnie

Zakwaterowaniem wycieczek zbiorowych, przyjeżdżających na IV-te Targi Północne zajął się w tym roku Związek Propagandy Turystyki. Z pomocą związkowi przychodzi miasto, kuratorium szkolne, wojsko oraz Związek Hotelarzy, który dla po-

## Ofiara gdańskiego bestialstwa

### adiunkt Winnicki

### czuje się lepiej

Dowiadujemy się, że w stanie zdrowia ofiary bestialstwa hitlerowców gdańskich adiunkt adiunkt Winnickiego nastąpiła poprawa.

Według opinii lekarzy chore

mu nie zagraża już gangrena. Jeżeli nie nastąpią jakieś nieprzewidziane komplikacje, Winnicki po kilku miesięcznym pobycie w szpitalu będzie mógł chodzić przy pomocy protez.

## Powódź

### pod Sandomierzem minęła

### wyządzając niewielkie szkody

SANDOMIERZ, 27. 8. Po trzech dniach obfitych opadów stan wody na Wiśle w Sandomierzu osiągnął o godzinie 12 punkt kulminacyjny, tj. plus 4,10 m. Jeszcze o 10 rano woda utrzymywała się na wysokości 9,92, a między godz. 17 a 21 poziom ustabilizował się na wysokości 4 m. Na górnym odcinku w Szczecinie o godz. 18 poziom wynosił plus 5,08. W Zawichocie punkt kulminacyjny przyberu minął w sobotę rano na wysokości plus 4,10. W Dąbrowie w dot. od Zawichostu notowano plus 6,10. Niebezpieczeństwo kryzysu obecnie minęło.

Jednakże wskutek wysokiego stanu wody przystanie LM i K i woj-

skowego KS są odcięte od miasta. W połowie zalane są składy węgla firmy „Stlemin“ na wybrzeżu marsz. Piłsudskiego. Przystań „Vistuli“ ewakuowano i przeniesiono do zimowej tacy portowej przy ul. Zamkowej.

Nowowzniesione wały po obu stronach Wisły w powiatach tarnobrzelskim i sandomierskim wytrzymały groźną falę przyprływu Wisły i uruchomiły ludność od podobnej katastrofy powodzi, jaka miała miejsce w roku 1934. Dzięki zabezpieczającym zarządzeniom kierownictwa robot lewego brzegu Wisły przerwy w watach nieukończonych należyście zabezpieczono. Zalana jest tylko dzielnica Krakówek.



# Na ringach boiskach i torach

## Czesi prowadzą 4:0 Beznadziejna porażka Hebdy Przerwana gra Baworowskiego

W piątek rozpoczął się na kortach klubu sportowego „Bata“ w Zlinie mecz tenisowy Polska — Czechosłowacja o mistrzostwo Europy środkowej.

Mecz ten, jak wiadomo, ma decydujące znaczenie dla obu drużyn, gdyż zwycięstwo zapewnia mistrzostwo środkowej Europy i puchar. W razie wyniku remisowego mistrzostwo przypadnie Polsce, która w punktacji ma o jeden punkt więcej od Czechosłowacji. Nic dziwnego, że w tych warunkach Czechosłowacja wystawiła najsilniejszą drużynę jaką obecnie rozporządza. Z czołowych rakiet Czechosłowacji brak jedynie Menzla, który bawi obecnie w Niemczech i telegraficznie zawiadomił związek, że nie może startować z powodu kontuzji.

Na korcie Polaków powitał burmistrz miasta Zlina p. Cipar, po czym odegrano hymny narodowe obu państw. Publiczność witała Polaków przychylnie.

Po ceremoniach powitań na kort wyszli jako pierwsi Hebda i mistrz krajowy Czechosłowacji Drobny.

Zwycięstwo odniósł Drobny sto-

sunkowo łatwo 5:7, 6:4, 6:4, 6:0. W pierwszym secie Hebda grał doskonale i panował zupełnie nad sytuacją. W następnych setach do głosu dochodził Drobny, który umiejętnie wykorzystał słabą grę Hebdy przy siatce. W ostatnim secie po przerwie Polak grał już beznadziejnie i przegrał bez walki 6:0.

Należy zaznaczyć, że mecz odbył się w czasie deszczu, który padał przez cały czas z niewielkimi przerwami. Spotkanie Hebdy z Drobnyem było też kilkakrotnie przerywane.

Po przerwie rozpoczął się następny mecz pomiędzy Baworowskim i Cejnarem. Po rozegraniu pierwszego seta, który Baworowski wygrał zdecydowanie 6:2, musiano spotkanie przerwać z powodu zapadających ciemności.

W sobotę nastąpi dokończenie spotkania Baworowski — Cejnar oraz rozegrane zostaną dwie gry podwójne: Tłoczyński i Baworowski walczyć z parą Hecht — Cejnar, a Sychała i Hebda z parą Drobny — Caska.

## Kolarskie mistrzostwa świata 18 państw walczyć będzie o tytuł mistrza

W dniach od 27 bm. do 4 września rozgrywać się będą w Amsterdamie kolarskie mistrzostwa świata. O tytuły mistrzowskie ubiegać się będą zawodnicy 18 państw: Belgii, Danii, Niemiec, Holandii, Włoch, Jugosławii, Luksemburgu, Polski, Portugalii, Szwajcarii, Chin, St. Zjedn., Węgier, Hiszpa-

nii, Szwajcarii i Czechosłowacji. W dn. 27 bm. odbędzie się międzynarodowy kongres kolarski i tego dnia rozpoczęte zostaną zawody eliminacyjne sprinterów zawodowych i amatorskich oraz przedbieg stayerów na dystansie 100 kilometrów.

## Nasi pięściarze w Danii Trzy spotkania bokerskie we wrześniu

Sfinalizowane zostało ostatecznie tournée bokerskiej reprezentacji Warszawy w Danię. Warszawianie roze-

grają w Danii trzy spotkania, 12 września w Kopenhadze oraz 14 i 16 września w dwóch innych miastach.

Przypuszczalny skład reprezentacji stolicy przedstawia się następująco:

W wadze muszej — Rotholc (Runde-stein).

W koguciej — Sobkowiak (Miller).

W piórkowej — Czortek (Kozłowski).

W lekkiej — Kowalski (Woźniakiewicz).

W półśredniej — Kolczyński (Jachczak).

W średniej — Doroba I (Ożarek).

W ciężkiej — Sowiński (Doroba).

## Złe wyniki Pławczyka

Znany lekkoatleta polski Pławczyk, który zgłoszony został przez PZLA do lekkoatletycznych mistrzostw Europy, startował w tych dniach na zawodach w Thumerkes.

Wyniki uzyskane przez Pławczyka na tych zawodach są bardzo słabe, a mianowicie:

W skoku wzwyż — 175 cm, w oszczepie — 46,82 m, w dysku — 36,24 m, w skoku o tyczce 340 cm. We wszystkich tych konkurencjach zajął Pławczyk pierwsze miejsca z wyjątkiem dysku, w którym zwycięzcą był Pięte — 36,71 m.

## Mecz Polonia — Cracovia Słabe nadzieje nawet na remis Mocno zachwiane stanowisko Polonii

Niedzielnny mecz Polonia — Cracovia jest jedną z nielicznych już szans, które posiada jeszcze Polonia by utrzymać się w Lidze. W meczu tym Polonia zdyskredytowana ostatnimi swymi wystąpieniami i brutalną grą ma jeszcze sposobność wykazania, że

zasługuje na to by pozostać w Lidze.

Mecz ten również pokaże czy Polonia jest przeciwnikiem mogącym sprostać Cracovii, zwłaszcza, że czeka ją jeszcze jedno spotkanie z tą Cracovią. Opierając się na wynikach meczu rozegranego w wiosennej rundzie w Krakowie należy się jednak spodziewać, że Polonia nie zdoła pokonać swego przeciwnika.

Cracovia bezsprzecznie góruje nad Polonią. Już sam skład Cracovii mający w swych szeregach prawie że samych młodych utalentowanych graczy wykazuje znaczną przewagę tej ostatniej.

Bramkarz Cracovii Radwański nie ustępuje zupełnie Strauchowi, również obrona jest znacznie lepsza. To samo można powiedzieć o pomocy.

## Dziś na boiskach

Dziś na terenie Warszawy rozegrane zostaną jedynie dalsze rozgrywki tenisowe o puchar młodych. Zawody odbywają się na kortach WLTK w parku Sobeleskiego.

W Zlinie drugi dzień meczu tenisowego Polska — Czechosłowacja o mistrzostwo środkowej Europy.

W Amsterdamie pierwszy dzień kolarskich mistrzostw świata.

W Sztokholmie pierwszy dzień meczu lekkoatletycznego Niemcy — Szwecja.

## Zakończenie mistrzostw strzeleckich PPW

W Poznaniu zostały zakończone trzecie centralne zawody strzeleckie o mistrzostwo Poczłowego PW.

Nagrodę przechodnią ministra P. i T. zdobył Hrydzewicz, a zespołową nagrodę ministra P. i T. zespół PPW Bydgoszcz.

Nagrodę przechodnią ministra skarbu zdobył zespół męski PPW Kraków, ministra MSWojsk. — PPW Kraków, wojewody poznańskiego — PPW Łwów.

## Zjazd gwiazdzisty do Luksemburga

W dniu 21 bm. zakończony został międzynarodowy zjazd gwiazdzisty do Luksemburga, w którym pierwsze miejsce zajął kapitan Bronikowski, członek Polskiego Touring Klubu.

Zwycięzca jadąc na Tatrze 75, przebył 3.788 km i zdobył pierwsze miejsce wśród 36 zawodników, z różnych krajów. Kpt. Bronikowski zdobył nagrodę rządową księstwa Luksemburga.

## Przed celownikiem Dzisiejsze wyścigi Konie podajemy w kolejności przewidywanych przez nas szans

Pierwszy dzień sezonu jesiennego otwierają dwa interesujące „handicapy“ dla trzyletnich ogierów i klaczy, oraz dla czteroletnich i starszych ogierów i czteroletnich klaczy.

W pierwszym — na dystansie 2400 metrów — dla czteroletnich ogierów i klaczy oraz czteroletnich i starszych ogierów wyścig rozegrać powinny: 4-letni ogier „Raptus“ st. Łochów, 6-letni ogier „Dell“ Bukowieckiego oraz 4-letni „Loyal“ st. Jordan. Pewne wątpliwości co do „Raptusa“ budzi wysoka waga 61 i pół kilograma.

W drugim handicapie otwarcia — na zwycięzcę typujemy „Witamina“ a na dalsze płatne miejsca „Ostra“ i „Capri“.

Podajemy konie w kolejności przewidywanych przez nas szans.

GON. 1. Nagroda 1.500 zł. Płoty. Dystans 2400 m.

Jill, Jawaika, Belle Royal, Rio Rita II, Doża.

GON. 2. Nagroda 1.400 zł. Dystans 1600 m.

Harmattan, Pegazus, Jeszcze raz, Kenia, Flamand, Perzeusz, Husarz.

GON. 3. Nagroda 1.400 zł. Dystans 1600 m.

Jill, Jawaika, Belle Royal, Rio Rita II, Doża.

GON. 4. Nagroda 2.000 zł. Dystans 1600 m.

Nola, Jenissiej, Bidermajer, En avant, Isolano, Kryniczanka, Marasz, Nelly, Odonicz, Okrza, Rusalka, Elf, Aigokeros.

GON. 5. Hcp. otw. Nagr. 5.000 zł. Dystans 2400 m.

Reptus, Dell, Loyal, Pommery, Nordström, Isolano, Mousquetaire.

GON. 6. Nagroda 1.800 zł. Dystans 1100 m.

Darling IV, Kitty, Demon, Saragosa, Prestige, Jasna Pani, Daniel, Ural.

GON. 7. Hcp. otw. Nagroda 5.000 zł. Dystans 2100 m.

Witamina, Ostra, Capri, Allongo, Derwisz III, Efor, Markiz II, Klucznik, Rarytas.

GON. 8. Nagroda 1.600 zł. Dystans 1600 m.

Jaguar, Marwal, Centaur, Harmattan, Hermosa, Korona, Lir II, Muza II, Oberon, Olena, Ruń.

GON. 9. Nagroda 1.400 zł. Dystans 2100 m.

Parnar, Zorza, Rewers, Erytrea, Rio Rita II, Husarz, Kulfon, Jastrzębiec.

## Przypuszczalni zwycięzcy Accumulativ dnia

WYCIĄGNI: Nizza (5), Nola (4), Darling (6), Witamina (7)

TANCUSKI: Pegazus (2), Florencja (5), Dell (5), Kitty (6), Ostra (7)

Goni-twa	Nasz faworyt	Na miejsca płatne (Francuski)	Eventualny faks	Gra podwójna	Na tor miękki
1	Jill	Jawaika	Belle Royal	Jill Jawaika	Rio Rita
2	Harmattan	Pegazus	Kenia	Harmattan Pegazus	Husarz
3	Nizza	Florencja	Tasmania	Nizza Florencja	Florencja
4	Nola	Jenissiej	Kryniczanka	Nola Jenissiej	Kryniczanka
5	Raptus	Dell	Pommery	Raptus Dell	Dell
6	Darling	Kitty	Demon	Darling Kitty	Ostra
7	Witamina	Ostra	Capri	Witamina Ostra	Ostra
8	Jaguar	Marwal	Centaur	Jaguar Marwal	Marwal
9	Parnas	Zorza	Rewers	Parnas Zorza	Rewers
10					

## 6.15 24.00 RADIO

SOBOTA, 27.8.1938 R.

WARSZAWA I

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.20 Muzyka; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Koncert poranny; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Słuchowisko dla dzieci; 15.45 Wład. gospodarcze; 16.00 „Na manewrach“ audycja muzyczna; 16.45 Felieton; 17.00 Koncert kapeli ludowej; 18.10 Koncert solistów; 18.45 Fragment z „Pana Tadeusza“; 19.00 Muzyka lekka i taneczna; 20.00 Audycja dla Polaków za granicą; 20.30 Dziennik wieczorny; 20.45 „Po żniwach“ pogadanka; 21.00 „Płaszcz“ opera Pucciniego; 21.55 Wład. sportowe; 22.05 „Siostra Angelica“ opera Pucciniego; 23.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczornego.

WARSZAWA II

15.00 Koncert rozrywkowy; 15.55 Parę Informacji; 16.05 Płoty; 16.50 Wład. sportowe; 17.05 Zespół salonowy Stefana Rachonia; 17.00 Pogawędka gospodarska; 17.15 Europejskie i amerykańskie orkiestry symfoniczne; 18.15 Płoty; 22.00 Muzyka lekka i taneczna.

NAJCIKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.10 Berlin „Dzwony kornwalskie“ operetka Planquette'a; 20.20 Drotlich. Koncert symfoniczny; 20.30 Monachium „Friedenstag“ opera R. Straussa; 21.00 Mediolan. Wieczór oper. 22.30 Londyn Reg. Ameryka tańczy! — muzyka taneczna z Ameryki.

NIEDZIELA, 28.8.1938 R.

WARSZAWA I

7.15 „Serdeczna Matko“; 7.20 Koncert poranny; 8.00 Dziennik poranny; 8.15 Audycja dla wsi; 9.15 Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie; 10.30 Muzyka; 11.45 Przegląd kulturalny; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Poranek symfoniczny; 15.00 „Ewunia“ szkic literacki; 15.15 Muzyka obładowa; 15.00 Audycja dla wsi; 16.30 Powszechny teatr wyobraźni; 17.00 Recital Hermana von Beckerath — wiola da gamba; 17.30 Tygodnik dziękuję; 18.00 Podwieczorek przy mikrofonie; 20.40 Przegląd polityczny; 20.50 Dziennik wieczorny; 21.00 Kukulkan wileńska; 21.40 Wład. sportowe; 21.50 „Kominarz i młynarz“ czyli „Zawalenie się wieży“ wodewil; 22.55 Płoty; 23.00 Ostatnie wiad. dziennika wiecz.

WARSZAWA II

15.00 Muzyka lekka i taneczna; 16.00 Felieton aktualny; 16.10 Koncert solistów; 22.00 Muzyka lekka i taneczna; 22.40 Płoty; 23.55 Muzyka taneczna.

NAJCIKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

11.00 Wiedeń. Koncert symfoniczny; 18.15 Drotlich. Recital wiolonczelowy i Manuela Feuermanna; 18.30 Lipsk. Koncert symfoniczny; 20.00 Hamburg. „Marta“ opera Fletowa; 20.10 Kolonia. „Wesoła wdówka“ operetka Lehara; 20.10 Hamburg. „Hans Sachs“ opera Lotzinga; 20.30 Radio Paris. „La Bearnaise“ opera komiczna Messagera; 21.00 Rzym. „Gloconda“ opera Ponchielliego.

PONIEDZIAŁEK, 29.8.1938 R.

WARSZAWA I

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.20 Muzyka; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka poranna; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Słuchowisko dla dzieci; 15.30 Skrzynka techniczna; 15.45 Wład. gospodarcze; 16.00 Muzyka lekka; 16.45 Felieton; 17.00 Muzyka taneczna; 18.10 Pogadanka sportowa; 18.10 Karol Marxa Weber: wariacje klarnetowe b-dur op. 35; 18.30 Pogadanka konkursowa PR.; 18.55 Audycja Junackich Hufców Pracy; 19.15 Chór kół młodzieży „Siew“; 19.35 Koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Audycja dla wsi; 21.10 Koncert rozrywkowy; 21.50 Wład. sportowe; 22.00 Pięć wieków dawnej muzyki; 23.00 Ostatnie wiad. dziennika wiecz.

WARSZAWA II

15.00 Koncert rozrywkowy; 16.00 Parę Informacji; 16.10 Sonaty w wykonaniu Niny Stanisława Jarzębskich; 16.50 Wład. sportowe; 17.05 Muzyka taneczna; 17.00 Pogadanka aktualna; 17.10 Formy twórczości wielkich kompozytorów; 18.15 Płoty; 18.30 Artyści pieśni włoskiej w wyk. Eliseo Cittadini; 22.00 Płoty; 23.00 Szkic literacki; 23.15 Muzyka lekka i taneczna.

NAJCIKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.00 Bruksela flam. „Clivia“ operetka De-stala; 20.00 Drotlich. Koncert Wagnerowski; 20.40 Sottens. Festiwal muzyczny w Lucernie; 20.45 Paris PTT. Koncert muzyki klasycznej; 21.30 Rzym. Koncert symfoniczny.



# W pościgu za kandydatem na szubienicę List gończy spóźnił się

Jak już wczoraj pisaliśmy na rogu Targowej i Wileńskiej bandyta Wacław Taclak zastrzelił posterunkowego Józefa Czajkowskiego. Policja wprawdzie zatrzymała około 300 podejrzanych typów w kryjówkach złośliwych, ale nie ma wśród nich Taclaka. Dalsze poszukiwania trwają. Taclak jest złodziejem i bandytą. Grasował głównie w powiecie warszawskim. Ostatnim jego wyczynem bandyckim, wiadomym policji, był na pad rabunkowy w Żabkach. W więzieniu przebywał już kilka razy. Karierę złodziejską rozpoczął bardzo wcześnie, bo już w 11 roku życia uległ to go na kradzieży. Meldowany był ostatnio na Pradze przy ulicy Szwedzkiej.

Taclak przebywał w XIV komisariacie w ub. niedziele. Sprowadzono go dla stwierdzenia tożsamości i ustalenia adresu, był bowiem poszukiwany przez sąd w Otwocku. Po stwierdzeniu, że mieszka pod swoim adresem zwolniono go. Listu gończego o jego poszukiwaniu za bandytyzm komisarz

misariat XIV, jak równie i inne, jeszcze nie miał. List ten nadszedł dopiero nazajutrz i od tej chwili zaczęto go szukać na nowo.

Ale Taclak dowiedział się o tym i

ukrył się. Wiedział, że tym razem będzie gorzej. Onegdaj spotkał go przed dworcem Wileńskim posterunkowy Czajkowski i zatrzymał. Skończyło się to śmiercią posterunkowego.

## Wszystkiemu winna ta tęsknota Złodziejska spółka za kratą

Jednym z niebezpiecznych, znanych i wielokrotnie karanych włamywaczy w Warszawie jest Franciszek Miszczak, który ostatnio współdziałał z Rafałem Goldem. Spółka prosperowała do brzo ku wielkiemu zadowoleniu pasera Szaia Witelsona z ul. Szczepiwej 11.

Ale Rafał wpadł, a Miszczakowi się upiekło. Nie mogąc działać sam Miszczak poszukiwał zastępcy na miejsce Golda. Nie miał jednak zaufania do znanych sobie złodziei warszawskich. Nie miał do nich również zaufania i Witelson. Nie chcąc jednak tracić zarobków Witelson postanowił sam wziąć się do roboty. Krok ten podyktowany był zresztą względami oszczędnościowymi, Witelson bowiem zamierzał uciąć w krótkim czasie większy kapitał i rozpocząć interesy w innej branży. Chciał być kupcem, by oszukać hurtowników — już na dziesiątki tysięcy, potem uciec za granicę.

Witelson pomagał tedy Miszczakowi w kradzieżach. Ale do samego włamywania się nie dotykał. Witelson był bowiem szefem, finansistą spółki, a Miszczak fachowcem w robocie. Witelson nosił tylko za Miszczakiem narzędzia, stawał na czatach gdy spółnik „robił w środku” oraz ułatwiał przenoszenie łupów. Za to potracił sobie jedną trzecią z należności, jaka przypadła Miszczakowi za dostarczony łup. Ostatnim wyczynem spółki było włamanie do mieszkania dra Mieczysława Kaczyńskiego przy ul. Miodowej 11.

Przy tej robocie włamywacze wpadli i podzielił los Rafała Golda, który tęsknił do nich z za krat. Marzenia Golda spełniły się i siedzi cała trójka. Podczas rewizji dokonanej w mieszkaniu Witelsona znaleziono wiele rzeczy pochodzących z różnych kra-

dziców, popełnionych ostatnio w Warszawie.

## To nie drętwa karku Epidemia terticolis w stolicy

W ostatnich czasach zauważono wypadki zachorowań, których pierwsze objawy przypominają drętwicę karku. Choroba ta rozpoczyna się od silnego bólu w kościach, następują dreszczym bólem koncentruje się w mięśniach karku. Obracanie głową staje się niemożliwe, chory zaś odczuwając silny

Władze nakazały założenie na dachach domów warszawskich anten zbiorowych. Wchodzą tu w grę względy estetyczne, anteny indywidualne bowiem speściły miasto. Obowiązek i koszty założenia tych anten nałożono na właścicieli domów. Tu i ówdzie wynikiły spory, gdyż niektórzy

kamienicznicy usiłowali jednak uwozić się od tego obowiązku, przerzucając go na lokatorów. Kamienicznicy przegrali, bo po stronie lokatorów stała władza. Kamienicznicy tedy zastosowali się ściśle do nakazu i około 1000 anten założono, prawie nigdzie jednak nie zdjęto

### anten indy dualnych

Dlaczego? Bo za to trzeba także zapłacić. Tak więc stało się jak rozkazala władza, ale zamierzony upiór szenia miasta nie osiągnięto. Właściciele domów stwierdzili ponoć, że obowiązek zdjęcia starych anten należy do lokatorów. I powstał spór nowy.

Ale u nas zawsze tak. Jak się coś zaczyna robić, to zanim dojdzie się do końca powstają kwestie i trzeba się ciągle z bliźnimi użerać. Chyba, że przedmiot sporu nie pociąga za sobą kosztów, ale wtedy nie ma sporu. Niekiedy spór toczy się o inne rzeczy wartościowe jak np. kryminał. Mógłby ktoś powiedzieć, że kryminał jest bezwartościowy, ale to także kwestia sporna. Pasażerowie Józef Adamiecki i Zygmunt Kopczyński zaprosili szofera Jana Gaika, który ich przewiózł ze śródmieścia, do restauracji Aleksandra Bajni na koniec Twardej ulicy. Dlatego do Bajni sa, że był to ich kompan, przy tym rzecz była uplanowana. Chodziło mianowicie o dzienny zarobek szofera. Wezła trójka urządziła się tak spryt nie, że Gaik po trzech kolejkach był gotów. Wtedy spenetrowali mu kieszenie w przypuszczeniu, że znajda tam bardzo wiele, tymczasem było tam tylko 27 złotych. Ale dobra psu i mucha. Gotóweczkę zabrali. Gaik poskarżył się policji, która odnalazła Adamieckiego i Kopczyńskiego i wespół z restauratorem poprosiła na

## Nowe egzaminy aplikantów adwokackich

Dnia 30 bm. odbędzie się pierwsze posiedzenie władz rady adwokackiej w Warszawie. Nowe prezydium samorządu palestry stołecznej odbyło kilka posiedzeń, na których są przygotowywane wnioski na posiedzenie plenium. M. in. będzie omówiona kwestia terminów egzaminów adwokackich.

Aplikanci po zakończeniu okresu

aplikacji będą egzaminowani jako kandydaci do kontyngentu. Do czasu nominacji w ramach kontyngentu aplikanci będą w dalszym ciągu przypisani do swych patronów. Wytworzy się w ten sposób kategoria „egzaminowanych apl. adwok.” Przypomina to przedwojennych „pomocników adwokatów przysięgłych”.

## Pierwsza jezdnia dla rowerzystów w Warszawie

Na wniosek warszawskiego powiatowego związku samorządowego, późną jesienią roku zeszłego rozpoczęto budowę ścieżek rowerowych i poszerzenie do 9 metrów jezdni na odcinku od Okęcia do Raszyna traktu krakowskiego na długości 7 km.

W rb. roboty te wykończono. I września ścieżki oddane będą do użytku rowerzystów z jednoczesnym wprowadzeniem zakazu jazdy na rowerach po jezdni. Ścieżki biegną wzdłuż obydwu stron drogi i są wyasfaltowane. Równocześnie prawa strona tej arterii w obrębie Okęcia została urządzona jako nowoczesna ulica osiedla, zaopatrzona w kanalizację, chodniki i zieleńce.

W najbliższej przyszłości należy o-

czekać wykończenia takiej samej arterii wraz z ścieżkami rowerowymi od Okęcia do granic Warszawy (Rakowca) i na ul. Grójeckiej, które stanowią naturalne przedłużenie omawianej arterii.

## Rozszerzanie ul. Bonifraterskiej do końca

Dobiegają końca pertraktacje pomiędzy zarządem miasta a właścicielami posesji przy ul. Bonifraterskiej oraz Nowiniarskiej w sprawie wykupienia ich terenów. Chodzi tu o część domów stojących po nieparzytej stronie Bonifraterskiej oraz o dom przy ul. Nowiniarskiej nr 15. Przypuszczalnie pertraktacje te będą w najbliższej przyszłości zakończone, a wówczas przystąpi się do rozbiórki tych domów po uprzednim załatwieniu formalności z lokatorami. Ogółem w nie dalekiej przyszłości około 100 rodzin będzie musiało szukać swych mieszkań.

## DROBNE

### Posady i prace

(Zaofiarowane)

Chłopców do sprzedaży gazet potrzebny. Kaucja 1 złoty. Zgłaszać się: Zgoda 5 m. 3, I piętro, od 9 do 12. (220)

(Poszukiwane)

Uczniwa, pracowita, wiek średni, referencje. Poszukuje na przychodnią lub na stałe. Tel. 7-23-56 do 9 rano i od 6 popoł. (2-269)

### Różne



PIĘGI, żółte plawy angielski krem oryginalny z napisem Dr. „Orgyle”. Bez tego napisu podrabiany. (6-247)

### Pogoda

Dziś pogoda o zachmurzeniu zmienne, w zachodniej części kraju dużym. Na pozostałym obszarze małym. Skłonność do burz i przelotnych deszczów, zwłaszcza po południu.

Temperatura około 20 stopni. Stałe wiatry z kierunków zmiennych, z przewagą południowych.

## Trucizna w kwasie owocowym

Służba zdrowia zwróciła uwagę na prowadzenie tajemnej fabrykacji napojów chłodzących. Ponieważ tajne fabryczki używają do swych wyrobów trujących farb anilinowych, wytwory ich są bardzo szkodliwe dla zdrowia. W wyniku prowadzonych od dwóch miesięcy inspekcji miejsc fabrykacji napojów, skierowano do sądów 30 spraw karanych o używanie trujących składników.

Teatr 815 Sniadeckich 5  
Tel. 7-00-26

Słowik polski  
LUCYNA SZCZEPAŃSKA  
jako

KRYSIA LEŚNICZANKA  
— I pożegnalny tydzień! —  
W próbach KSIĘŻNA CZARDASZKA  
W nowej inscenizacji reż.  
W. Zdzitowieckiego

## TEATR, MUZYKA, KINO

NARODOWY: „Zielony frak” Callaveta de Fiersa.  
POLSKI: „Subretka” Devala.  
LEŚNI: „Kłopoty Bourrachona”.  
MAŁY: „Pani natura” Biraboa.  
KAMERALNY: „Zbyt liczna rodzina”.  
TEATR 815: „Krysia Leśniczanka”.

Kina oznaczone gwiazdką rozpoczynają seanse o godz. 5-ej. Pozostałe o godz. 4-ej.

KINA ZEROEKRAKOWE  
ATLANTIC (Chmielna 33): „Bitwa na Broadwayu”.  
BASYK (Chmielna 9): „Rozalia”.  
CAPITOL (Marszałkowska 125): „Wrzosa”.  
CASINO (N. świat 50): „Czardas”.  
COLOSSEUM (Nowy świat 19): „Miłość w dżungli”.  
EUROPA (N. świat 45): „Drapieżne małenstwo”.  
IMPERIAL (Marszałkowska 56): „Życie w dwójce”.  
PAN (N. świat 40): „Ostrożnie profesorze”.  
RIALTO (Jasna 3): „Blond niebezpieczeństwo”.  
ROMA (Nowogrodzka 19): „Wielki dzień”.  
STYLÓWY (Marszałkowska 112): „Lokaj i jego pani”.  
VICTORIA (Chmielna 7): „La Habanera”.  
STUDIO (Marszałkowska 106): „Ten, którego ukołochalam”.

ACRON (Złazna 64): „Hr. Monte Christo”.  
Bustor (Kasaton).  
ADRIA (pl. Teatrny): „Patrol na pustyni”.  
AMOR (Elekoralna 15): „Zakochani wrobowie”.  
ANTINIA (Złazna 51): „Walka o złoto”.  
AS (Grójecka 56): „Romeo i Julia”.  
BIA (Elekoralna 27): „Ręce zawiniły”.  
CZARY (Chłodna 29): „Wieża królowski”.  
ELITE (Marszałkowska 81a): „Załamczymy”.  
EDEN (Marszałkowska 51): „Dwie Joas”.  
FILHARMONIA (Jasna 3): „Nieusprawiedliwiona gozina”.  
FLORIDA (Złazna 41): „Przy drzwiach zamkniętych”.  
FORUM (Nowiniarska 10): „Dzień na wyścigach”.  
HELOS (Wolska 8): „Dziś Zachód”.  
„Cnotliwa Zuzanna”.

MALICKIEJ: Komedia muzyczna „Na falach eteru”.  
OGROD ZABAW „100 POCHIECH” czyny codziennie z wyjątkiem poniedziałków i piątków.  
DOLINA SZWAJCARSKA (Szopna 3): Codziennie koncerty muzyki lekkiej. Wejście bezpłatne.

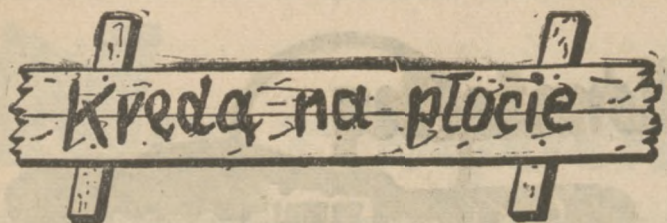
ITALIA (Wolska 32): „Oskarżona”.  
JURATA (Krak. Przedm. 66): „2 dni miłości”.  
KOMETA (Chłodna 70): „Gasparone” i rewiata.  
MAJESTIC (N. świat 45): „Radość życia” i „Mecz Schmoling” — Louis.  
MARS (pl. Inwalidów): „Miłość i any kobiecy”.  
MASKA (Leszno 70): „Skamieniałe las” i „Zapomniana symfonia”.  
METRO (Smocza 30): „Życie ulicy” i „Sprzodawca traktorów”.  
MEWA (Hoza 50): „Życie ulicy” i „Kalekę X”.

MIĘSKIE (Hipeleczna 8): „Za kulami sławy”.  
MUCHA (Długa 16): „WZ-26 nie wyładował”.  
NOWA TOMOLA (Marszałkowska 54): „Port Artura” i „Romaniczny milioner”.  
PEYIT TRIANON (Sienkiewicza 8): „W ślady wywiadu” i „Romaniczny milioner”.  
PROMIEN (Dzielnia 10): „Promienie zagłady” i „Diabły wybrzeży”.  
PRAGA (Targowa 71): „Nancy Steele zaginęła” i „Na drapieżny chmur”.  
PRASKIE OKO (Zygmuntowska 16): „Pieśń słońca” i „Złote jezioro”.  
POPULARNY (Zamojskiego 20): „Poświęcenie” i „Romans w Budapeszcie”.  
RAJ (Czerwiniarska 191): „Trędowata” i „Ordynat Michorowski”.  
RIWIERA (Leszno 2): „Obrońcy Rio Grandu” i „Dodatki”.  
ROXY (Wolska 16): „Pepole-Moko” i „Pa pa się żoni”.

SFINKS (Senatorska 29): „Klub kobiet”.  
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „Moja małenka” i „Wielka miłość Beethovena”.  
SORENTO (Krypska 54): „Dziśka ślepi”.  
SYRENA (Inżynierska 4): „Miłość i trzy kobiety” i „Jez wysokość tańczy”.  
ŚWIAT (Suzina 4): „Kiedy jesteś zadowolony”.  
SWIT (N. świat 19): „Motyl hiszpański”.  
TON (Puławska 39): „Pierwszy pocałunek”.  
„Magiczny kluczek”.  
UCIECHA (Złota 72): „Ostatni akt zemsty”.  
UNIA (Dzika 8): „Zew dżungli” i rewiata.

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży — telef. 7-11-25.





## Nieusprawiedliwione godziny

Otwarto doroczną wystawę radiową. Rzecz jest niewątpliwie potrzebna i niewątpliwie interesująca. Na wystawie publiczność ma możliwość, w czasie nadawanych z ad hoc zorganizowanego studia, audycji, zorientować się jak się technicznie taka rzecz odbywa. Pokazują nam speakera w jego studio, pracę amplifikatorni, no i sam koncert. Na wystawie też w szeregu stoisk obejrzeć można wszystkie typy radioaparatu, jakie są do dyspozycji w kraju. Kto chce aparat nabyć, a nie jest zdecydowany na żadne ze znanych marek, może je wszystkie obejrzeć na miejscu, a nawet wypróbować.

Tak by się wydawało na pozór, ale tak w istocie nie jest. Wprawdzie aparaty na miejscu są, ale z demonstracją jest znacznie gorzej.

Spróbujmy się przyjrzeć z bliska jak wygląda rzecz w praktyce.

Pięknie urządzone, wielkie stoisko. Na podium stoi kilkanaście, powabnie wyglądających odborników. Lśniące nieskazitelną politurą modnych skrzynek drewnianych, błyszczące srebrem niklowych ukuć i przejrzyście szyb, aparaty wabią oko.

Obok pięknych skrzynek, wypełnionych lampami, frapujących mniej skomplikowaną aparaturą galek i skal, przechadza się lub stoi, z reguły dobrze ubrany pan lub piękna, młoda pani. Czasem dwóch lub dwie. Jest to pracownik firmy, którego zadaniem jest informować zwiedzających, demonstrować odborniki.

Podchodzę. Łakomym okiem spoglądam na wspaniałą, stojącą w głębi superheterodynę. Chciałbym ją usłyszeć. Dowiedzieć się o

niej czegoś bliższego. Ile kosztuje, na jakich warunkach nabyć można?

Pan z obsługi stoiska nie widzi mnie mimo, że jestem akurat sam jeden przy nim. Nawet się nie pofatyguje podać mi prospektu lub cennika. Gdy go zapytuję, odpowiedzi udziela niechętnie. Trwa na posterunku, jak hababardnik w Watykanie lub posąg Apollina w muzeum. Uważa się widocznie za integralną część dekoracji.

Stanowczo nie tak wyobrażam sobie rolę sprzedawcy w reklamowym stoisku. Wypadek nie jest zresztą odosobniony. W większości miejsc sprzedaży w Warszawie daje się zaobserwować u sprzedawców brak zainteresowania klientem. Widocznie wychodzą z założenia, że klient powinien się o siebie kłopotać sam. A tak przecież nie jest.

Wystawa radiowa odkrywa przed nami olbrzymią bolączkę: brak odpowiednio przygotowanych sił fachowych w dziedzinie propagandy — sprzedaży. Na całej wystawie, tylko w dwóch stoiskach zainteresowano się mną i coś niecoś pokazano. Gdzie indziej niechętnie odpowiadano na moje pytania, przy czym inicjatywa rozmowy wychodziła zawsze ode mnie. A przecież powinien być odwrotnie.

Nie ma w tym oczywiście winy kierownictwa wystawy. Jest typowy dla naszych stosunków bezwład.

W tym traktowaniu rzeczy, godziny, które elegancy panowie i piękne panie spędzają w stoiskach firm na wystawie są najzupełniej nieusprawiedliwione.

ORKA

## Spowiedź ex-wieżnia (4)

# Komendant policji zakochany w doktorze Leokadii Zebek

SIEDLCE, w sierpniu.

Duglasiński opowiadał swe dzieje nerwowo, z widocznym pośpiechem:

— Miałem miesiąc, a potem drugi od chwili naszego przyjazdu do Chomątkowa.

Moja siostra przestała się bać... Zrezygnowana nie myślała o przyszłości. Żyliśmy dniem dzisiejszym.

Do Warszawy nie wyjeżdżaliśmy, ani też do Siedlec. Zaszliśmy się w tej podlaskiej dziurze — a nuż się uda? Kto wie?

Codziennie wieczorem mówiliśmy o tym z Jaską. Niemal z każdym dniem nabierałem coraz to większej pewności siebie i w życiu towarzyskim i w praktyce „lekarskiej”.

Trzeba było być beczelnym. Nadbrałem miną. Brnąłem zuchwale coraz to dalej.

Największą przyłemość sprawiały mi długie rozmowy z... komendantem powiatowym. Ten dzielny policemant ani przypuszczał z kim ma do czynienia.

„Podobałam” mu się bardzo. Okazywał mi to na każdym kroku. Zawsze był pełen galanterii i uwielbienia. Lubilem go. Prowadziliśmy czasami długie dysputy, przeplatane flirtem...

— Jakto, czyżby?

— Nie, „flirtowaliśmy” jednak dosyć platonicznie, ale to zawsze był „flirt”.

On zdobywał mnie, kusił, namawiał. A ja, nie i nie! „Co pan sobie w ogóle myśli, komendancie?”

Smucił się bardzo i wracał z „miłosnych” eskapad do domu, do swej wierniej, pulchnej i łeciwej Penelopy! Kiedyś zupełnie poważnie oświadczył mi się. W łasku, pod miastem, niedaleko mleczarni.

— Kocham ciebie, Leokadio — rzekł głosem zduszonym... Jestem starzy grubo od ciebie, moje dziecko, ale pożądam cię, gołabeczkę jedyną. Bądź moja! Zostań moja, tylko moja! Loda, Lodeńka!

Na opalonej, starannie wygolonej

tworzy starszego pana małowało się szczerze wzruszenie.

Głos mu się załamywał, drżał. Ręce się trzęsły...

— To był fenomenalny widok, mistrzu — mówił Duglasiński — to było wspaniałe.

Przedemną, kancierzem bądź co bądź, korzył się w prochu miejscowy potentat, przedstawiciel władzy i prawa. Zakochany mężczyzna — taki pod sześćdziesiątkę. Słodki kochanek, żał mi go było. I śmiać się chciało. Ale chwila ta nie była „dla śmiechu”.

— Jako „kobieta” musiałem (tam) ja coś zareagować. Trudno było gapić się na faceta i myśleć o jego przystojnej córce.

— A pańska szlachetna małżonka? A dzieci? A ta śliczna Haneczka, najstarsza? Jak pan może, panie komendancie. Panie komisarzu, wstyd! Czy panu nie wstyd?! — wybuchnąłem szczerym oburzeniem.

— Czy po to mniej pan wyprowadził tu, za miasto, żeby pleść takie brednie?

— Ale kiedy ja panią kocham, doktoreczko!

Uff! Gorąco mi się zrobiło od tych wyznań. — Co miałem robić nieszczerze śliwy męczennik, biedna „kobieta”? Dać w twarz natrętowi? Czy też?

Wybrałem to drugie!

Padł w me ramiona i cicho zaskakał... staruszek. Ze wzruszenia. Nieborak. Tulilem, właściwie „tulilem” go jak mogłem, jak umiałem. Pogniół mi nawet sukienkę.

Całowałem go w czoło i w czuprynę, stareńkę... Mocno był postawiały ten mój niedoszły małżonek.

## HUMOR

### ZEZOWATY PERSONEL

— Panie B., dlaczego cały personel w pańskim interesie jest zezowaty?

— Dlaczego? Dlatego, żeby klient nie mógł się zorientować z której strony go się nabiera!

Wieczorem wróciłem do miasta, w jak najlepszej komitywie: Pomysłem wówczas, że na śliską wstępuję drogę...

Czułem się ohydnie. Zbierało mi się na wymioty. Kiedy opowiadałem o tej przygodzie siostrze, westchnęła.

— Już niczemu się nie dziwię. Kocha cię, kocha twą „kobiecość” i chce się rozwieść z żoną? A więc weź go. Dalej! Zostań małżonką, komendantowa! I uródź mu córkę! Zgoda! Proszę bardzo! Masz na to moje pozwolenie, szalaputo!

Pekaliśmy ze śmiechu po prostu. Tej nocy wezwano mnie do położnicy. Jakies powikłania i komplikacje. Pojechałem. Ale za nim przybyłem, chora umarła. Odetchnąłem ulgą. Tej wizyty dziwnie obawiałem się. Nie wiem dla czego...

— Może dla tego, że do tej pory nie miał pan, „doktorze”, w swej „praktyce” nic poważniejszego? Co! Jak pan myśli? — zapytałem.

— Prawdopodobnie. Chociaż różnie bywało. Oj ciężko bywało. Nie uwierz pan... Naprawdę.

Czasami ratowałem od śmierci. W końcu sam uwierzyłem w to, że coś umiem, że mogę pomóc — że powinienem pomóc!

— To było chodzenie po drucie! — ciągnął Duglasiński. — Akrobatyczne wywijasy. Igranie z cudzym życiem.

Ale uchodziło bezkarnie. Z drugą nie spadałem. Praktyka rozwijała się z dnia na dzień. Odbierałem chleb „kolegom”.

Miałem dziwne jakieś wprost niezrozumiałe, wariackie szczęście. Czyż nie tak? Bo trudno w Boską opiekę wierzyć? A może?

— Dalej, dalej, dalej! — mówił sobie. — Zbij pieniądze i uciekaj gdzie pieprz się rodzi! Bo inaczej...

— Myślałem, że mi się to w końcu uda — powiedział z smutkiem w głosie Duglasiński.

J. JUNOSZA-GZOWSKI

Witold Poprzecki

# Krwawe ślady

Obca agentura działa

powieść

Zegar wybił godzinę pierwszą. Jakby na dany znak pułkownik wstał, zapłacił za kawę, którą wypili, i rzekł:

— Major idzie pierwszy, przygotowuje plac i czeka na mnie, państwo oboje pójda w dziesięć minut po mnie, każde oddzielnie. Wszyscy idziemy z interesem do pana prezesa Sterna, którego przecież wszyscy znamy.

Umówione dziesięć minut pułkownik spędził na spacerowaniu przed kawiarenką. Widzieli go oboje, jak odmierzał krok za krokiem w jedną, potem w drugą stronę i jeszcze raz i jeszcze raz... Wreszcie znikł im z oczu i — nie pokazał się więcej.

Mochocki poczuł ten sam dreszcz, który towarzyszył mu nieodstępnie podczas podróży do Katowic. Ale wtedy był naiwnym dzieckiem w porównaniu z dniem dzisiejszym: dziś wiedział z kim idzie i co będzie robić, dziś szedł „odegrać się” na człowieku, który wyprowadził go w pole, po to, aby sobie w nikczemny sposób zrobić z niego parawan do

74

krwawej zbrodni, aby przerzucić odpowiedzialność na człowieka, który nie potrafiłby się później obronić przed policją, a może i przed sądem.

Mimo woli sprawdził rewolwer, nie wyjmując go z kieszeni.

— Stefan — zmonitowała go Jadzia. — Masz taką minę, jakbyś jedenaście wsi spalił. Uspokój się, bo jeszcze sobie kto pomyśli, że mnie chcesz zamordować i co wtedy? — roześmiała się i umilkła, bo właśnie przeszła obok nich kelnerka.

— Chodźmy. Już czas na nas — odparł Mochocki, przybierając z powrotem obojętny wyraz twarzy.

Zaledwie znaleźli się na ulicy Mochocki zauważył, że opodal kawiarenki kręca się jakieś podejrzane indywiduum. Jednakże — nie przejmując się zbyt — kiwnął głową Jadzi i odszedł w kierunku gmachu towarzystwa ubezpieczeń „Ufność”. Wiedział go, jak spokojnym, opanowanym krokiem odmierzał przestrzeń, którą może odmierzał... po raz ostatni. Może dopiero teraz zrozumiała, jak drogim jej jest mimo wszystko ten „najdroższy zdrajca”, ile by dała za to, żeby w decydującej chwili zasłonić go sobą, żeby bodaj być przy nim.

Gdy Mochocki znikł za węglem pobliskiego domu — chciała porwać się i lecieć za nim, aby go ostrzec, odwołać, czy wreszcie uprzedzić, że im wszystkim może grozić bezwzględna śmierć z łaski panny Mochockiej, która o wszystkim informowała Kramera.

— Tak — postanowiła mocno. — Pójdę go uprzedzić...

Ale zaledwie zrobiła kilka kroków — stało się coś nieoczekiwanego.

Oto jakieś silne ręce chwyciły ją za łokcie, wykręcając je do tyłu, druga para rąk zacisnęła się jak

kleszcze wokół nóg, jakaś ciężka łapa spadła jej na głowę. Wszystko to stało się tak błyskawicznie szybko, że nawet jednego okrzyku wydać nie zdążyła i — już było po wszystkim.

Właśnie podjechało jakieś auto, do którego wrzucano ją jak łachman i — do auta wsiadli dwaj osobnicy z rewolwerami w rękach. Jeden z nich miał jej torebkę. Była więc bezbronna.

— A tam czekają może tylko na mnie... — pomyślała z wściekłością. — Dałam się złapać, jak głupia gęś podwórkowa...

Po chwili auto zatrzymało się... przed komisariatem policji.

— Jak to? — zawołała. — Więc panowie są z policji? Proszę mnie natychmiast puścić! Co to wszystko znaczy? Panowie odpowiedzą mi za te kawały! Ja nie jestem pensjonarka, tylko Jadwiga Ośmińska! — wykrzykiwała coraz głośniej.

— No, no — mruknął jeden z agentów, na których jej nazwisko nie zrobiło żadnego wrażenia. — Nie drzyj pyska, mała, bo ci i tak nic nie pomoże...

Ten ton, którym jeszcze nikt nigdy do niej nie mówił, speszył ją ostatecznie. Jednakże koroną wszystkich niepowodzeń tego dnia miało być co innego.

Oto gdy tylko stanęła przed obliczem komisarza, pokazano jej do oczu... fotografie, na której bez trudu rozpoznała trzy osoby: siebie, Mochockiego i... Supła.

— Pani zna tego pana? — zapytał komisarz, wskazując ołówkiem „Mokrego Emila”.

— Nie tak dobrze, jak panowie — odparła — ale znam...

(Dalszy ciąg nastąpi)

PRENUMERATA MIESIĘCZNA — 2 Zł

REDAKCJA i ADMINISTRACJA

Warszawa, ul. Zgoda 5

Telefony Redakcji: 3-25-08; 3-25-10; 3-25-11

Do rozmów międzymiastowych 3-25-09

Administracja czynna od 9 — 17

Wydawca: S-ka Wyd. Nowa Prawda Sp. z o.o.

Redaktor: F. Kwieciński

Sekretarz Redakcji przyjmuje codziennie od godz. 17—18

Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca

KONTO PKO nr 22612. KONTO ROZRACHUNKOWE nr 218

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetry lub jego miejsce na stronie tytułowej — zł 1.25; w tekście zł 0.80; za tekstem — zł 0.40; drobne 15 gr za wyraz; prace poszukiwane i zaofiarowane — 10 gr za słowo. Drobno — najmniej 10 wyrazów. Nekrologi — 50 gr mm; miejsce zastrzeżone 25% drożej; tabelaryczne i bilanse — 50% drożej. Wyrazy tłustym drukiem liczą się podwójnie. Duże litery — liczą się za słowo. Zagraniczne 50% drożej. Komunikaty (N) — 2 zł za mm. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

ZAKŁADY DUKARSKIE F. WYSZYŃSKI i S-ka WARSZAWA. ZGODA 5